

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вз.№ 853 - 03 - 47
Лата 19.06.2018 г.

12/00
12/00

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

ДОКЛАД

Част първа

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс, 754-01-16, внесен от Данаил Димитров Кирилов и група народни представители на 01.06.2017 г., приет на първо гласуване на 22.06.2017 г.

*Проект!
Второ гласуване*

**Закон за изменение и допълнение
на Административнопроцесуалния кодекс**
(обн., ДВ, бр. 30 от 2006 г.; изм., бр. 59 и 64 от 2007 г., бр. 94 от 2008 г., бр. 35 от 2009 г., бр. 100 от 2010 г., бр. 39 от 2011 г., бр. 77 от 2012 г., бр. 104 от 2013 г., бр. 27 от 2014 г., бр. 74 от 2016 г. бр. 13, 58, 63, 85 и 103 от 2017 г. и бр. 42 от 2018 г.)

Комисията подкрепя текста на вносителя за наименованието на закона.

§1. Чл.13а се изменя, като думите „представяне на административни услуги“ се заменят с „издаването на индивидуални административни актове“.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:
§ 1 се заличава.
Предложението е оттеглено.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 1:

§ 1. В чл. 13а думите „при предоставяне на административни услуги“ се заличават.

§2. Заглавието на глава трета се изменя така:

„Страни, представителство и съобщения“

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 2.

§3. Ал.1 на чл.18 се изменя, като се създава изречение второ със следното съдържание:

„Неперсонифицираните организации се представляват от определено от членовете на организацията лице“.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 3:

**§ 3. В чл. 18, ал. 1 се създава изречение второ:
„Неперсонифицираните организации се представляват от определено от членовете на организацията лице.“**

§4. Създава се нов чл.18а „Електронни съобщения“ със следното съдържание:

(1) Исканията, жалбите и съобщенията могат да се изпращат до държавните и местните органи, до съдилищата, прокуратурата, съдебните изпълнители по електронен път или чрез лицензиран пощенски оператор. Съобразно техническите възможности тези съобщения могат да се изпращат и по факс или по друг начин, оповестен от съответния орган на Интернет страницата му.

(2) Държавните и местните органи, други овластени със закон органи или организации, съдилищата, прокуратурата и съдебните изпълнители осигуряват техническата възможност исканията, жалбите и съобщенията по настоящия кодекс да се подават по електронен път, подписани с електронен подпись. Начинът на подаване на документите подписани с електронен подпись, се описва на Интернет страницата на съответния орган.

(3) Всеки заявител, жалбоподател или ищец е длъжен да предостави на водещия производството (на административния) орган адрес на електронна поща или друг актуален електронен адрес, телефон или факс за призоваване и получаване на документи и съобщения, ако разполага с такива.

(4) Държавните и местните органи, съдилищата, прокуратурата, съдебните изпълнители, организацията и адвокатите, участници в производствата по този кодекс, задължително посочват електронен адрес при условията и по реда на Закона за електронния документ и електронния

подпис и Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/EО за призоваване и получаване на документи и съобщения, свързани със започнало производство. Съобразно Регламент (ЕС) № 910/2014 системата за електронни съобщения автоматизирано генерира отговор до подателя за изпратеното съобщение.

(5) Всички комуникации между държавните органи, съдилищата, прокуратурата, съдебните изпълнители, организацията и адвокатите се осъществяват по електронен път при условията и по реда на Закона за електронния документ и електронния подпис, Закона за електронното управление и Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/EО. При временна обективна невъзможност да се използва този вид комуникации, съобщенията се изпращат и по друг начин, уреден в настоящия кодекс или в специален закон.

(6) Всички граждани, които са страни в производства по този кодекс, задължително посочват адрес на електронна поща или мобилен телефон, ако разполагат с такива, за призоваване и получаване на документи и съобщения, свързани със започнало производство. Посочената система за електронна поща или системата за SMS трябва автоматизирано да генерира и връща потвърждение за получаването на съобщението. Когато страната е посочила електронен адрес или мобилен телефон, съобщаването се смята за осъществено при удостоверяване с електронен запис за получаване на електронното съобщение в системата за електронна поща, системата на посочения друг електронен адрес или системата за SMS, независимо дали същото е било прочетено от получателя. Посочената система трябва автоматизирано да генерира и връща потвърждение за получаването на съобщението. Съобщаването е редовно и в случай, че посоченият електронен адрес или телефонен номер са били закрити, без административният орган да е бил уведомен за промяната.

(7) Когато съобщаването по този раздел не може да се осъществи по реда на предходните алинеи, то може да се извърши чрез устно уведомяване - пряко или по телефон с отбелязване на датата и подписа на съответното длъжностно лице.

(8) Когато съобщаването не може да осъществено по реда на предходните алинеи, включително и поради това, че страната не е била длъжна да посочи електронен адрес или мобилен телефон, то се извършва чрез връчване на последния адрес, посочен от страната, или при липса на

такъв – на адреса, на който страната е получавала съобщения или е била призована за последен път в производството. Когато няма адрес, който страната е посочила или на който е призовавана, на страната се връчват съобщения:

1. за граждани - по настоящия адрес, а при липса на такъв или когато не могат да бъдат намерени на този адрес - по постоянния адрес. Ако и по постоянен адрес няма кой да получи съобщението, се връчва по месторабота му;
2. за организации – ако са вписани в действащ регистър – по последния посочен в регистъра адрес.

(9) Гражданин, който не е представяван от пълномощник и който по време на административното производство замине в чужбина, без да е посочил електронен адрес или мобилен телефон, е длъжен да посочи на водещия производството орган електронен адрес, мобилен телефон, или актуален адресат за връчване на съобщения. Гражданинът е длъжен да посочи електронен адрес или мобилен телефон на адресата. Същото задължение имат законният представител, попечителят и пълномощникът на страната.

(10) Когато лицето по предходната алинея не изпълни задълженията си по предходната алинея, всички съобщения се прилагат към административната преписка и се смятат за връчени. За тези последици лицата по ал.9 се предупреждават от водещия производството орган при връчване на първото съобщение.

(11) Участващите в производствата по реда на този кодекс държавни органи (вкл. съдилищата), общинските органи и другите овластени със закон за това органи или организации са длъжни да имат Интернет страница, която да дава възможност на специално за целта място на страницата да се публикуват съобщения, насочени към граждани или организации. Мястото за публикуване на съобщенията трябва да е видимо при отваряне на страницата. Всяка Интернет страница трябва да има възможност за търсене чрез изписване на името на гражданин или наименованието на организация.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф 4 се изменя така:

§4. Създава се нов чл.18а „Съобщения“ със следното съдържание:

(1) *Исканията (заявленията), сигналите и предложението, жалбите, протестите, молбите, исковете и приложението към тях могат да се подават до административните органи, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции и организацията, предоставящи обществени услуги по електронен път по реда на този член, а също и чрез*

лицензиран пощенски оператор, при който връчването се удостоверява с обратна разписка. Съобразно техническите възможности тези документи могат да се подават по факс или по друг начин, оповестен от съответния орган на Интернет страницата му. Исканията (заявленията), сигналите и предложениета, жалбите, протестите, молбите, исковете и приложениета към тях могат да се подават и по други начини, описани в този кодекс или в специален закон. Кодексът определя реда и последователността при подаването.

(2) Административните органи, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции и организацията, предоставящи обществени услуги осигуряват техническата възможност исканията (заявленията), сигналите и предложениета, жалбите, протестите, молбите, исковете и приложениета към тях по настоящия кодекс да се подават по електронен път по реда на Закона за електронното управление в производствата пред административен орган или съответно по електронен път по реда на Закона за съдебната власт в производствата пред съд.

(3) Когато жалбата или протестът се подава чрез органа, издал оспорвания акт, то се подава по електронен път по реда на Закона за електронното управление, като в тридневен срок от изтичането на сроковете за оспорване от останалите лица, органът изпраща на съда жалбата или протеста заедно със заверено копие от цялата преписка по издаването на акта, като уведомява подателя за това. Ако органът не изпълни задължението си, копие от жалбата или протестът могат да се подадат до съда по електронен път по реда на Закона за съдебната власт, като съдът изисква преписката служебно от органа, издал акта.

(4) Всички граждани, които са заявители, жалбоподатели или ищи, както и всички граждани, които са привлечени или встъпили като страни в производства по този кодекс, ако разполагат с такива, предоставят на водещия производството (на административния) орган или ако това не е извършено в производството пред административния орган, предоставят на съда:

1. електронен адрес, който позволява получаване на съобщение, съдържащо информация за изтегляне на съставения документ от информационна система за връчване или

2. мобилен или стационарен телефонен номер, който позволява получаване на съобщение, съдържащо информация за изтегляне на съставения документ от информационна система за връчване или в случай че изтеглянето не е технически възможно, да позволява изпращане от

получателя на обратно кратко текстово съобщение (SMS), потвърждаващо получаването на съобщението или

3. факс

за призоваване и получаване на документи и съобщения, свързани със започнало производство.

(5) Всеки заявител, жалбоподател или ищец може да предостави на водещия производството (на административния) орган и на съда мобилен или стационарен телефонен номер, електронен адрес съгласно Закона за електронното управление в производствата пред административен орган или електронен адрес съгласно Закона за съдебната власт в производствата пред съд. Съобщенията чрез кратко текстово съобщение (SMS) се считат за връчени с изтеглянето им или с изпращането на обратно кратко текстово съобщение (SMS), а по електронен път се считат връчени при условията и по реда на Закона за електронното управление в производствата пред административен орган или съответно Закона за съдебната власт в производствата пред съд.

(6) Ако граждани не разполагат с изброените в предходните алинеи средства за комуникации, посочват адрес за връчване на съобщения.

(7) Административните органи, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги, организацията и адвокатите, участници в производствата по този кодекс, задължително посочват електронен адрес съгласно Закона за електронното управление в производствата пред административен орган или електронен адрес съгласно Закона за съдебната власт в производствата пред съд за призоваване и получаване на документи и съобщения, свързани със започнало производство.

(8) Административните органи, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги са длъжни да предоставят вътрешни електронни административни услуги съгласно Закона за електронното управление помежду си и на органите на съдебната власт. Органите на съдебната власт обменят автоматизирано и по електронен път електронни документи помежду си и с лицата, органите и организациите по предходното изречение при условията и по реда на Закона за електронното управление, както и електронни дела при условията и по реда на Закона за съдебната власт.

(9) Всички съобщения и връчвания по реда на този кодекс между административните органи, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции, организациите, предоставящи обществени услуги, организацията и адвокатите се осъществяват по електронен път при условията и по реда на Закона за електронното

управление в производствата пред административен орган или съответно при условията и по реда на Закона за съдебната власт в производствата пред съд, като отговарят на изискванията по чл. 7г, 12 и 43 от Закона за електронното управление. При временна обективна невъзможност да се използва този вид комуникации, съобщенията се изпращат и по друг начин, уреден в настоящия кодекс или в специален закон.

(10) Когато няма документи или книжка, които е необходимо да се връчат до адресата на съобщението, то може да се извърши и чрез устно уведомяване - пряко или чрез стационарен или мобилен телефонен номер, което се удостоверява писмено от връчителя с отбелязване на съобщението до адресата, датата, подписа и длъжността на връчителя. Писменото удостоверяване се прилага към преписката или съответно към делото.

(11) Когато съобщението не може да бъде извършено по електронен път и когато има документи или книжка, които е необходимо да се връчат до адресата на съобщението, то може да се извърши и чрез устно уведомяване - пряко или чрез стационарен или мобилен телефонен номер, което се удостоверява писмено от връчителя с отбелязване на съобщението до адресата, датата, подписа и длъжността на връчителя. Писменото удостоверяване се прилага към преписката или съответно към делото. В този случай документите или книжката се оставят в канцеларията на орган или на съда, и на адресата се съобщава, че може да ги получи в едноседмичен срок. Документите или книжката се считат за връчени с изтичането на срока за получаването им от канцеларията на органа или на съда.

(12) Когато съобщаването не може да бъде извършено по реда на предходните алинеи, включително и поради това, че страната не е била длъжна да посочи електронен адрес или мобилен или стационарен телефонен номер, то се извършва чрез връчване на последния адрес, посочен от страната, или при липса на такъв – на адреса, на който страната е получавала съобщения или е била призована за последен път в производството. Когато няма адрес, който страната е посочила или на който е получавала съобщения или е била призовавана, на страната се връчват съобщения:

1. за граждани – по настоящия адрес, а при липса на такъв или когато не могат да бъдат намерени на този адрес – по постоянния адрес. Ако и по постоянен адрес няма кой да получи съобщението, се връчва по месторабота.

2. за организации – ако са вписани в нормативно уреден регистър – на вписания в регистъра адрес.

(13) Връчването на съобщения на гражданин на определен адрес става по следния начин:

1. лично на гражданина, който е адресат на съобщенията, когато бъден намерен на адреса.

2. Когато съобщението не може да бъде връчено лично на гражданина, то се връчва на друго лице, което е съгласно да го приеме. Друго лице може да бъде всеки пълнолетен от членовете на домакинството на гражданина или работник, служител или съответно работодател на гражданина. Лицето, чрез което става връчването, се подписва в разписката със задължение да предаде призовката на адресата. Съобщенията не могат да се връзват чрез лица, които участват по делото като страни в същото производство или чрез лица, които адресатът изрично е посочил като неподходящи за връчване на съобщение. Административният орган или съдът посочват в съобщението тези лица.

3. Когато гражданинът не може да бъде намерен на посочения по делото адрес и не се намери лице, което е съгласно да получи съобщението, връчителят залепва уведомление на вратата или на пощенската кутия, а когато до тях не е осигурен достъп - на входната врата или на видно място около нея. Когато има достъп до пощенската кутия, връчителят пуска уведомление и в нея. В уведомлението се посочва, че документите или книжката са оставени в канцеларията на органа или на съда и могат да се получат в едноседмичен срок. Документите или книжката се считат за връчени с изтичането на срока за получаването им от канцеларията на органа или на съда.

(14) Връчването чрез лицензиран пощенски оператор, когато редът за такова връчване не е изрично уреден в този кодекс или в специален закон, става по реда на някой от начините за връчване на съобщения на определен адрес, предвидени в този кодекс.

(15) Разпоредбите за връчване на съобщения на граждани се прилагат и за връчването на съобщения на свидетел и вещо лице.

(16) Връчването на организации, което не може да се извърши по реда на предходните алинеи, се извършва в канцеларията на организацията, ако има такава. Съобщението може да бъде връчено на всеки служител или работник от организацията, след като връчителят е установил това им качество. При удостоверяване на връчването връчителят посочва имената и длъжността на получателя.

(17) Връчителят удостоверява с подписа си датата и начина на връчването, както и всички действия във връзка с връчването. Той отбележва и качеството на лицето, на което е връчено съобщението, след като изиска от него удостоверяване на самоличността му чрез

представяне на документ за самоличност. Получателят също удостоверява с подписа си, че е получил съобщението. Отказът да се приеме съобщението се отбелязва в разписката и се удостоверява с подписа на връчителя. Отказът на получателя не засяга редовността на връчването.

(18) При съобщаване или призоваване задължително се прилага препис от документите и книжата, подлежащи на връчване, освен в случаите когато съобщението или призовката съдържа информация за изтегляне на съставените документи от информационна система за връчване или документите се връчват по особен ред, описан в този кодекс или в специален закон, който ред не позволява документите да бъдат връчени или изтеглени едновременно с връчването на съобщението.

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

В § 4 се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 18а, ал. 1 думите „до държавните и местните органи, до съдилищата, прокуратурата и съдебните изпълнители се заменят с „до административните органи и лицата осъществяващи публични функции по смисъла на Закона за електронното управление".

2. В чл. 18а, ал. 2 думите „държавните и местните органи, други овластени със закон органи или организации, съдилищата, прокуратурата и съдебните изпълнители" се заменят с „до административните органи и лицата осъществяващи публични функции по смисъла на Закона за електронното управление".

3. В чл. 18а, ал. 3:

3.1. В първото изречение думите „жалбоподател или ищец" се заличават, а думите „електронна поща или друг актуален електронен адрес" се заменят с „актуален електронен адрес".

3.2. Създава се изречение второ със следното съдържание:

„Жалбоподател или ищец физическо лице в съдебно производство по този кодекс може да предостави телефон или актуален електронен адрес, ако разполага с такива."

4. В чл. 18а, ал. 4:

4.1. В изречение първо думата „организациите" се заличава, а думите „държавните и местните органи, съдилищата, прокуратурата, съдебните изпълнители" се заменят с „административните органи и лицата осъществяващи публични функции по смисъла на Закона за електронното управление".

4.2. Създават се изречения трето и четвърто със следното съдържание: „Организациите са длъжни да посочат актуален електронен адрес при условията и по реда на предходното изречение във всички производства по този кодекс с изключение на производствата пред съд. Организациите могат да посочат актуален електронен адрес в съдебните производства по този кодекс ако разполагат с такъв.“

5. В чл. 18а, ал. 5, изречение първо думата „организациите“ се заличава, а думите „държавните органи, съдилищата, прокуратурата, съдебните изпълнители“ се заменят с „административните органи и лицата осъществяващи публични функции по смисъла на Закона за електронното управление“.

6. В чл. 18а, ал. 6:

6.1. В изречение първо преди думата „производства“ се добавя думата „несъдебни“, а думите „адрес на електронна поща или мобилен телефон“ се заменят с „актуален електронен адрес и телефон“.

6.2. Изречения второ, трето и четвърто се заличават.

7. В чл. 18а ал. 7 се заличава, а останалите алинеи се преномерират съответно.

8. В чл. 18а, ал. 8 думите „мобилен телефон“ се заменят с „телефон“.

9. В чл. 18а, ал. 9, изречения първо и второ думите „е длъжен“ се заменят с „може“, в изр. 3 думата „задължение“ се заменя с „възможност“, а в целия текст думите „мобилен телефон“ се заменят с „телефон“.

10. В чл. 18а ал. 10 се заличава, а останалите алинеи се преномерират съответно.

11. В чл. 18а ал. 11 думите „държавните органи /вкл. съдилищата/, общинските органи и другите овластени със закон за това органи или организации“ се заменят с „до административните органи и лицата осъществяващи публични функции по смисъла на Закона за електронното управление“.

12. Създава се нова алинея 12 със следното съдържание :

„(12) Прилагането на предходните алинеи се извършва при условията и по реда на Глава осемнадесета „а“ от Закона за съдебната власт.“

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

В § 4, в съдържанието на създавания нов чл. 18а се правят следните изменения:

1. ал. 3 се изменя така:

„(3) Всеки заявител, жалбоподател или ищец може да предостави на водещия производството орган адрес на електронна поща, телефон или факс за призоваване и получаване на документи и съобщения, ако разполага с такива.“

2. ал. 4 се изменя така:

„(4) Държавните и местните органи, съдилищата, прокуратурата и съдебните изпълнители, участници в производствата по този кодекс, задължително посочват електронен адрес при условията и по реда на Закона за електронния документ и електронния подпис и Регламент (ЕС) № 910/2014 г. на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/EО за призоваване и получаване на документи и съобщения, свързани със започнато производство. Съобразно Регламент (ЕС) № 910/2014 г. системата за електронни съобщения автоматизирано генерира отговор до подателя за изпратеното съобщение.“

3. ал. 5 се изменя така:

„(5) Държавните органи, съдилищата, прокуратурата, съдебните изпълнители осигуряват възможност за осъществяване на комуникацията с адвокатите по електронен път при условията и по реда на Закона за електронния документ и електронния подпис, Закона за електронното управление и Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/EО.“

4. ал. 6 се изменя така:

„(6) Гражданите, които са страни в производства по този кодекс, могат да посочат адрес на електронна поща или мобилен телефон за призоваване и получаване на документи и съобщения, свързани със започнато производство. Посочената система за електронна поща или системата за SMS трябва автоматизирано да генерира и връща потвърждение за получаването на съобщението. Когато страната е посочила електронен адрес или мобилен телефон, съобщаването се смята за осъществено при удостоверяване с електронен запис за получаване на електронното съобщение в системата за електронна поща, системата на посочения друг електронен адрес или системата за SMS, независимо дали същото е било прочетено от получателя. Посочената система трябва

автоматично да генерира и връща потвърждение за получаването на съобщението.“

5. ал. 7 – 10, вкл. – отпадат.

6. ал. 11 става ал. 7.

7. създава се нова ал. 8:

„(8) Настоящата разпоредба не се прилага при съобщаване на участниците в производството на крайния акт, с който приключва производството.“

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Предложение на нар. пр. Данаил Кирилов по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС:

В чл. 18а ал. 4 се изменя така:

“(4) Заявителят или юзълбоподателят, както и всички заинтересовани граждани, които са привлечени или встъпили като страни, за призоваване и получаване на документи и съобщения, свързани със започнато производство предоставят на административния орган или на съда, ако разполагат с такива:

1. информация за наличие на персонален профил, регистриран в информационната система за сигурно електронно връчване като модул на Единния портал за достъп до електронни административни услуги по смисъла на Закона за електронно управление, или

2. електронен адрес, който позволява получаване на съобщение, съдържащо информация за изтегляне на съставения документ от информационна система за връчване, или

3. мобилен или стационарен телефонен номер, който позволява получаване на съобщение, съдържащо информация за изтегляне на съставения документ от информационна система за връчване или в случай че изтеглянето не е технически възможно, да позволява изпращане от получателя на обратно кратко текстово съобщение, потвърждаващо получаването на съобщението, или

4. факс.“

Комисията подкрепя предложението.

Предложение на нар. пр. Христоан Митев по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС:

В предложението на нар. пр. Данаил Кирилов по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС относно чл. 18а – в ал. 4 в текста преди т. 1 след думата „производство“ се добавя „могат да“.

Комисията подкрепя предложението.

Предложение на нар. пр. Данаил Кирилов по реда на чл. 83, ал. 5, т.

2 от ПОДНС:

В чл. 18а ал. 7 и 8 се изменят така:

„(7) Съобщаването може да се извърши чрез устно уведомяване, по разпореждане на административния орган или съда, което се удостоверява писмено с подпис на извършилото го длъжностно лице. Писменото удостоверяване се прилага към преписката или делото и на адресата се съобщава, че може да получи документите или книжата в 7-дневен срок, след изтичането на който те се смятат за връчени.

(8) Когато съобщаването не може да бъде извършено по реда на ал. 1-б, то се извършва чрез връчване на последния адрес, посочен от страната, или при липса на такъв – на адреса, на който страната е получавала съобщения или е била призована за последен път в производството. Когато няма адрес, който страната е посочила или на който е получавала съобщения или е била призовавана, на страната се връчват съобщения:

1. за граждани - по настоящия адрес, а при липса на такъв или когато не могат да бъдат намерени на този адрес - по постоянния адрес. Ако и по постоянен адрес няма кой да получи съобщението, се връчва по месторабота.

2. за организации – ако са вписани в нормативно уреден регистър – на вписания в регистъра адрес.“

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 4:

§ 4. В глава трета се създава чл. 18а:

„Съобщения

Чл. 18а (1) Исканията, сигналите и предложениета, жалбите, протестите, молбите, исковете и приложениета към тях могат да се подават до административните органи, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции и организацията, предоставящи обществени услуги по електронен път по реда на Закона за електронното управление съответно по Закона за съдебната власт, а също и чрез лицензиран пощенски оператор, както и по факс или по друг начин, оповестен от съответния орган на Интернет страницата му.

(2) Административните органи, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции и организацията, предоставящи обществени услуги осигуряват техническата възможност

исканията, сигналите и предложението, жалбите, протестите, молбите, исковете и приложението към тях да се подават по електронен път по реда на Закона за електронното управление в производствата пред административен орган или съответно по електронен път по реда на Закона за съдебната власт в производствата пред съд.

(3) Когато жалбата или протестът се подават по електронен път чрез органа, издал оспорвания акт, те се подават по реда на Закона за електронното управление, като в тридневен срок от изтичането на сроковете за оспорване от останалите лица, органът изпраща на съда жалбата или протеста заедно със заверено копие от цялата преписка по издаването на акта, като уведомява подателя за това. Ако органът не изпълни задължението си, копие от жалбата или протеста могат да се подадат до съда по електронен път по реда на Закона за съдебната власт, като съдът изисква преписката служебно от органа, издал акта.

(4) Заявителят или жалбоподателят, както и всички заинтересовани граждани, които са привлечени или встъпили като страни, за призоваване и получаване на документи и съобщения, свързани със започнато производство могат да предоставят на административния орган или на съда, ако разполагат с такива:

1. информация за наличие на персонален профил, регистриран в информационната система за сигурно електронно връчване като модул на Единния портал за достъп до електронни административни услуги по смисъла на Закона за електронно управление, или

2. електронен адрес, който позволява получаване на съобщение, съдържащо информация за изтегляне на съставения документ от информационна система за връчване, или

3. мобилен или стационарен телефонен номер, който позволява получаване на съобщение, съдържащо информация за изтегляне на съставения документ от информационна система за връчване или в случай че изтеглянето не е технически възможно, да позволява изпращане от получателя на обратно кратко текстово съобщение, потвърждаващо получаването на съобщението, или

4. факс.

(5) Административните органи, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги, организациите и адвокатите, участници в производствата, задължително посочват електронен адрес съгласно Закона за електронното управление в производствата пред административен орган или електронен адрес съгласно Закона за

съдебната власт в производствата пред съд за призоваване и получаване на документи и съобщения.

(6) Административните органи, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги са длъжни да предоставят вътрешни електронни административни услуги съгласно Закона за електронното управление.

(7) Съобщаването може да се извърши чрез устно уведомяване, по разпореждане на административния орган или съда, което се удостоверява писмено с подпись на извършилoto го длъжностно лице. Писменото удостоверяване се прилага към преписката или делото и на адресата се съобщава, че може да получи документите или книжата в 7-дневен срок, след изтичането на който те се смятат за връчени.

(8) Когато съобщаването не може да бъде извършено по реда на ал. 1-6, то се извършва чрез връчване на последния адрес, посочен от страната, или при липса на такъв – на адреса, на който страната е получавала съобщения или е била призована за последен път в производството. Когато няма адрес, който страната е посочила или на който е получавала съобщения или е била призовавана, на страната се връчат съобщения:

1. за граждани – по настоящия адрес, а при липса на такъв или когато не могат да бъдат намерени на този адрес – по постоянния адрес. Ако и по постоянен адрес няма кой да получи съобщението, се връчва по месторабота;

2. за организации – ако са вписани в нормативно уреден регистър – на вписания в регистъра адрес.

(9) Когато страната не може да бъде намерена на адреса и не се намери лице, което е съгласно да получи съобщението, съобщаването се извършва чрез залепване на уведомление на вратата или на пощенската кутия, а когато до тях не е осигурен достъп – на входната врата или на видно място около нея. Когато има достъп до пощенската кутия, съобщението се пуска и в нея. В съобщението се посочва, че документите или книжата са оставени в канцеларията на органа или на съда и могат да се получат в едноседмичен срок. Документите или книжата се смятат за връчени с изтичането на срока за получаването им от канцеларията на органа или на съда.

(10) Когато съобщаването в производството пред административния орган не може да бъде извършено по реда на предходните алинеи, съобщението се поставя на таблото за обявления или в Интернет страницата на съответния орган за срок не по-крайно от 7 дни, след изтичането на който съобщението се смята за връчено.”

§ 5. Чл.19а се изменя и допълва, както следва:

1. Изменя се алинея 1 така: „(1) Административният договор е предвидено в специален закон писмено съглашение по въпроси от значим обществен интерес между административен орган и граждани или организации, определени с влязъл в сила или с подлежащ на предварително изпълнение административен акт или след сключване на заместващо административния акт споразумение по чл. 20.“

2. Изменя се алинея 2 така: „(2) Административният договор се сключва в писмена форма и съдържа: страни, предмет и съдържание, дата на сключване и подписи на страните, освен ако друго не е предвидено в специален закон.“

3. Алинея 3 се отменя.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 5 и предлага да бъде отхвърлен.

Предложение на нар. пр. Данаил Кирилов по реда на чл. 83, ал. 2, т. 5 от ПОДНС:

Създава се нов § 5:

§ 5. В чл. 19а, ал. 1 думите „когато е предвидено в закон“ се заменят със „само когато е предвидено в специален закон“.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията предлага да се създаде нов § 5:

§ 5. В чл. 19а, ал. 1 думите „когато е предвидено в закон“ се заменят със „само когато е предвидено в специален закон“.

§6. Чл.19б се изменя, както следва:

1. Алинея 1 се изменя така: „(1) Административният договор се сключва в 1-месечен срок от влизане в сила или от допускане на предварително изпълнение на административния акт, съответно от сключване на заместващо административния акт споразумение, определящи граждани или организации за страна по административния договор, освен ако друго не е предвидено в специален закон“.

2. Алинея 2, 3 и 4 се отменят.

3. Алинея 5 става алинея 2 и се изменя така: „(2) Когато неотложно трябва да се сключи административен договор за предотвратяване или преустановяване на нарушения, свързани с националната сигурност и обществения ред, за осигуряване живота, здравето и имуществото на гражданите, административният орган, ако това е предвидено в специален

закон, може да допусне предварително изпълнение на административния акт, с който се определя гражданин или организация за страна по административния договор, с което се изпълнява условието за сключване на административен договор по чл. 19а.“

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 6 и предлага да бъде отхвърлен.

Предложение на нар. пр. Христиан Митев по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС:

В чл. 19б ал. 1 се отменя.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията предлага да се създаде нов § 6:

§ 6. В чл. 19б ал. 1 се отменя.

§7. Чл. 19в. се изменя и допълва както следва:

1. Чл. 19в. става алинея 1: „(1) Административен договор, който засяга права или законни интереси на трето лице, поражда действие за него след писменото съгласие на това лице.“

2. Създава се алинея 2: „(2) Административният договор влиза в сила от датата на подписването му от страните или може да е обвързано със срок, освен ако друго е предвидено в специалния закон. Влизането в сила на административния договор може да бъде поставено в зависимост от изпълнението на определени с влезлия в сила или подлежащ на предварително изпълнение административен акт или след сключване на заместващо административния акт споразумение, с което е определен гражданин или организация за страна на по административния договор.“

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

В § 7, т. 2 в съдържанието на създаваната ал. 2 в изречение второ след думите „изпълнението на“ се добавя „условия“ след което се поставя запетая.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 7 и предлага да бъде отхвърлен.

§ 8. Чл. 19г. се отменя.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 8 и предлага да бъде отхвърлен.

§ 9. Чл. 19д. се изменя както следва:

1. Алинея 2 се изменя така: „(2) Административният орган може едностренно с писмено предизвестие да прекрати договора, за да предотврати или отстрани тежки последици за обществения интерес на основанията, предвидени в специален закон.“

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 9 и предлага да бъде отхвърлен.

§ 10. Чл. 19е. се изменя и допълва, както следва:

1. Алинея 1 се изменя така: „(1) Административният договор е недействителен, когато:

1. е сключен при липсата на съгласие;
2. е сключен между ненадлежни страни;
3. е сключен от некомпетентен орган;
4. не е извършено в предвидената форма;
5. е сключен в нарушение на материалния закон;
6. не съответства на целта на закона;
7. е сключено при заплашване, крайна нужда, измама, или има невъзможен предмет;
8. на основания, предвидени в специален закон.“

2. Създава се алинея 3: „(3) За неуредените въпроси по сключването, изпълнението и прекратяването на административния договор се прилагат съответно разпоредбите на Закона за задълженията и договорите.“

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф 10 се изменя така:

„§ 10. Чл. 19е. се изменя така:

„(1) Административният договор е нийцожсен, когато:

- 1. е сключен при липсата на съгласие;*
- 2. е сключен между ненадлежни страни;*
- 3. е сключен от некомпетентен орган;*
- 4. не е сключен в предвидената писмена форма;*
- 5. е сключен в нарушение на материалния закон;*
- 6. има невъзможен предмет.*

„(2) Административният договор е унищожаем, когато:

- 1. е сключен при ненадлежно представяване;*
- 2. е сключен при заплашване;*

3. е сключен при измама;

4. е сключен при съществено нарушение на административнопроизводствени правила.

(3) Когато административният договор не съответства на целта на закона видът недействителност се преценява в зависимост от тежестта на нарушението.

(4) Административният договор е унищожен или унищожаем и на основания, предвидени в специален закон.

(5) Унищожаване на договора може да иска само страната, която е засегната от основанието за унищожаване.

(6) Правото да се иска унищожаване са погасява в шестмесечен срок от деня, в който измамата е била открита или заплашването е престанало, но не по-късно от една година от сключване на договора, а при останалите основания за унищожаване – в шестмесечен срок от деня на сключване на договора.

(7) Унищожаемият договор може да бъде потвърден от страната, която има право да иска унищожаването му, чрез писмен акт, в който трябва да се посочи и основанието за унищожаемостта, както и когато тази страна го изпълни доброволно изцяло или частично, ако знае основанието за унищожаемостта му.

(8) За неуредените въпроси по сключването, изпълнението и прекратяването на административния договор се прилагат съответно разпоредбите на Закона за задълженията и договорите.“

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

В § 10, т. 1 новото съдържание на ал. 1 на чл. 19е. се изменя така:

„(1) За недействителността на административния договор, включително нийцожност и унищожаемост, се прилагат съответно разпоредбите за недействителност на договорите на Закона за задълженията и договорните.“

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 10, който става § 7:

§ 7. Член 19е се изменя така:

„Недействителност на административния договор

Чл. 19е. За недействителността на административния договор се прилагат съответно чл. 146 и разпоредбите за недействителност на договорите по Закона за задълженията и договорите.”

§ 11. Чл. 19ж. се изменя и допълва, както следва:

„Спорове относно административния договор

1. Алинея 1 се изменя така: „(1) Споровете относно действителност, изпълнение, изменение или прекратяване на административните договори се решават от компетентния административен съд.“

2. Алинея 2 се изменя така: „(2) Споровете се разглеждат по реда на Дял Трети, а за неуредените въпроси се прилага Гражданският процесуален кодекс.“

3. Алинея 3 се изменя така: „(3) Съдът разглежда делото и се произнася по искането в шестмесечен срок от постъпването му, освен ако друго не е предвидено в специален закон.“

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 11 се изменя така:

„§ 11. В чл. 19ж. се правят следните изменения:

1. ал. 1 се изменя така:

„(1) Споровете относно действителност, изпълнение, изменение или прекратяване на административните договори се решават от компетентния гражданска съд по реда на Гражданския процесуален кодекс.“

2. ал. 2 и 3 се отменят.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 11, който става § 8:

§ 8. Член 19ж се изменя така:

„Спорове относно административния договор

(1) Споровете относно действителност, изпълнение, изменение или прекратяване на административните договори се решават от компетентния административен съд.

(2) Споровете се разглеждат по реда на дял трети.

(3) Съдът разглежда делото и се произнася по искането в 6-месечен срок от постъпването му, освен ако в специален закон не е предвидено друго.“

§12. Чл.20 се изменя и допълва така:

1. В ал. 1 се добавя изречение второ: „Споразумението е писмено съглашение, по силата на което се създават, изменят или прекратяват права и задължения и замества административния акт.“

В ал.6 думата „дадено“ се заменя с „поискано и при спазване на чл.53“.

2. Изменя се ал.8 така:

„(8) Недействително е споразумението, което:

1. е сключено при липсата на съгласие;

2. е сключено между ненадлежни страни;

3. е сключено или одобрено от некомпетентен орган;

4. не е извършено в предвидената в ал.5 форма;

5. е сключено в нарушение на материалния закон;

6. е сключено при съществено нарушение на административнопроизводствените правила;

7. не съответства на целта на закона;

8. е сключено при заплашване, крайна нужда, измама, или има невъзможен предмет.“

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф 12 изменя така:

„§12. В чл.20 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава изречение второ: „Споразумението е писмено съглашение, което замества административния акт.“

2. В ал. 6 думата „дадено“ се заменя с „поискано и при спазване на чл.53“.

3. Алинея 8 се изменя така:

„(8) Извън основанията, на които споразумението е нийцожно като заместващо индивидуалния административен акт, споразумението е нийцожно и когато:

1. е сключено при липсата на съгласие;

2. е сключено между ненадлежни страни;

3. Създава се алинея 9, както следва:

(9) Извън основанията, на които споразумението е унищожаемо като заместващо индивидуалния административен акт, споразумението е унищожаемо и когато:

1. е сключено при ненадлежно представяване;

2. е сключено при заплашване;

3. е сключено при измама;“

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

В § 12, т. 2 новото съдържание на ал. 8 на чл. 20 се изменя така:

„(8) За недействителността на споразумението се прилагат съответно разпоредбите за недействителност на договорите на Закона за задълженията и договорните.

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 12, който става § 9:

§ 9. В чл. 20 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава изречение второ: „Споразумението е писмено съглашение, което замества административния акт.“

2. В ал. 6 думата „дадено“ се заменя с „поискано и при спазване на чл. 53“.

3. Алинея 8 се изменя така:

„(8) За недействителността на споразумението се прилагат съответно чл. 146 и разпоредбите за недействителност на договорите по Закона за задълженията и договорните.“

§13. Чл.21 се изменя и допълва така:

1. В ал.2 след думата „задължения“ се поставя запетая и се добавят думите „когато волеизявленето е от значение за признаване, упражняване или погасяване на права или задължения“.

2. В ал.5 се добавя изречение второ: „Не са индивидуални административни актове волеизявленията, с които се обявяват условията за участие в състезателно производство по издаването на индивидуални административни актове.“

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Предлагаме §13 от законопроекта да се измени, както следва:

§13. Чл.21 се изменя и допълва така:

1. В ал.1 след думите „орган или организация“ да се добави „(лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги)“.

2. В ал.2 след думата „задължения“ се поставя запетая и се добавят думите „когато волеизявленето е от значение за признаване, упражняване или погасяване на права или задължения“.

3. В ал.5 се добавя изречение второ: „Не са индивидуални административни актове волеизявленията, с които се обявяват условията за участие в състезателно административно производство по издаването на индивидуални административни актове.“

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

В § 13, т. 2 в създаваното изречение второ, в края на текста след думата „актове“ в нейната втора се поставя запетая и се добавя „освен ако е предвидено друго в специален закон“.

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 13, който става § 10:

§ 10. В чл. 21 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 след думите „орган или организация“ се добавя „лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги“.

2. В ал. 2 накрая се добавя „когато волеизявленето е от значение за признаване, упражняване или погасяване на права или задължения“.

3. В ал. 5 се създава изречение второ: „Не са индивидуални административни актове волеизявленията, с които се обявяват условията за участие в състезателно административно производство по издаването на индивидуални административни актове, освен ако в специален закон е предвидено друго.“

§14. Чл.22 се изменя и допълва така:

1. В т.1 след думата „производство“ се добавя „по издаването им“ а след израза „естеството им“, се поставя запетая и се добавят думите „което очевидно е несъвместимо с производството по този раздел“;

2. В т.2 след думите „Министерския съвет“ се добавят думите „с изключение на чл.21, чл.25, чл.26, чл.58, чл.59, ал.1, чл.60, чл.61 и чл.62, ал.1 и 2“.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

В § 14, т. 1 се заличава.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 14 и предлага да бъде отхвърлен.

§15. Създава се нов чл.23а:

„Съобщения

Чл.23а. Когато съобщението не може да бъде връчено по реда на чл.18а и когато, независимо от изискванията на настоящия кодекс, страната не е посочила начин за уведомяване, или когато адресът на страната не е известен или тя не е намерена на посочения от нея адрес, съобщението се поставя на официалното табло за обявления за срок от три дни и се публикува на Интернет страницата на административния орган, за срок до приключване на административното производство. В този случай, съобщението се счита за връчено в тридневен срок от датата на извършване на последното от двете посочени действия и това се удостоверява с отбелязване по административната преписка, дата и подпись на съответното длъжностно лице“.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф 15 се изменя така:

„§15. Създава се нов чл.23а:

„Съобщения

Чл. 23а. Когато съобщение в производство по този раздел не може да бъде връчено по реда на чл. 18а, съобщението се поставя на таблото за обявления за срок от три дни. В този случай, съобщението се счита за връчено и това се удостоверява с отбелязване по преписката с дата и подпись на съответното длъжностно лице.“

Предложението е отгеглено.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

§ 15 се изменя така: "Съобщения

Чл. 23а. В случаите, когато страна в производство по този кодекс не е посочила начин за уведомяване или адрес за уведомяване, или адресат, както и в случаите, когато съобщението не може да бъде връчено по реда на чл. 18а или адресът на страната не е известен или тя не е намерена на посочения от нея адрес, съобщението се поставя на официалното табло за обявления за срок от четирицадесет дни и се публикува на интернет страницата на административния орган, за срок до приключване на административното производство. В този случай съобщението се смята за връчено в седемдневен срок от датата на поставянето му на официалното табло за обявления, което се удостоверява с отбелязване по

административната преписка, дата и подпись на съответното дължностно лице.

Предложението е оттеглено.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя, но предлага § 15 да бъде отхвърлен, тъй като е отразен на систематичното му място в чл. 18а, ал. 10.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Създава се нов §16:

§16. В чл.24 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „искане“ се заменя с думите „искане (заявление)“.
2. В ал. 2 думата „поисканият“ се заменя с „поисканият (заявеният)“.

Комисията не подкрепя предложението.

§16. Ал.2 на чл.26 се отменя.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф §16 се изменя така:

§16. В чл.26 ал. 2 се изменя така:

(2) Съобщаването за започване на производството се извършива по реда на чл. 18а и чл.23а.

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Комисията предлага да се създаде нов § 11:

§ 11. В чл. 26 ал. 2 се изменя така:

(2) Съобщаването за започване на производството се извършива по реда на чл. 18а.

§17. Чл.29. се изменя и допълва така:

1. Ал.1 се изменя така: „(1) Ако в специален закон не е предвидено друго, исканията от граждани за издаване на индивидуални административни актове се подават писмено или устно, като заявителят избира формата и начина на заявяване. Организациите подават исканията си писмено“.

2. Ал.2 се изменя така: „(2) Писменото искане съдържа пълното име и адреса на гражданина или организацията, от които изхожда, естеството на искането, дата и подпись. Заявителят е длъжен да предостави адрес на електронна поща или друг електронен адрес, телефон или факс, ако

разполага с такива. Искането съдържа и други задължителни елементи, ако такива са предвидени в специален закон“.

3. Ал.3 остава непроменена.

4. Ал.4 се отменя.

5. В ал.5 се добавят второ и трето изречение със следното съдържание: „В протокола се отбелязват пълното име и адреса на гражданина или организацията, от които изхожда, естеството на искането, дата и подпись. Заявителят е длъжен да предостави адрес на електронна поща или друг електронен адрес, телефон или факс, ако разполага с такива“.

6. Ал.6 остава непроменена.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф 17 се изменя така:

§17. В чл. 29 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Ако в специален закон не е предвидено друго, исканията (заявленията) от граждани за издаване на индивидуални административни актове се подават писмено или устно, като заявителят избира формата и начина на заявяване. Организациите подават исканията (заявленията) си писмено“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Писменото искане съдържа пълното име и адреса на гражданина или организацията, от които изхожда, естеството на искането, дата и подпись. Заявителят предоставя електронен адрес съгласно Закона за електронното управление, мобилен или стационарен телефонен номер или факс, а когато заявителят е гражданин – ако разполага с такива. Искането съдържа и други задължителни елементи, ако такива са предвидени в специален закон“.

3. Алинея 4 се отменя.

4. В ал.5 се създава изречение второ и трето: „В протокола се отбелязват пълното име и адреса на гражданина или организацията, от които изхожда, естеството на искането, дата и подпись. Заявителят предоставя електронен адрес съгласно Закона за електронното управление, мобилен или стационарен телефонен номер или факс, а когато заявителят е гражданин – ако разполага с такива.“

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 17, който става § 12:

§ 12. В чл. 29 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава изречение второ: „Организациите подават искането си писмено“.

2. В ал. 2:

а) изречение второ се изменя така: “Заявителят предоставя електронен адрес съгласно Закона за електронното управление, мобилен или стационарен телефонен номер или факс, а когато заявителят е гражданин – ако разполага с такива.“

б) създава се ново изречение трето: „В случаите, когато заявителят е гражданин може да предостави информация за наличие на персонален профил, регистриран в информационната система за сигурно електронно връчване като модул на Единния портал за достъп до електронни административни услуги по смисъла на Закона за електронно управление – ако разполага с такъв.“

в) досегашното изречение трето става изречение четвърто.

3. Алинея 4 се отменя.

4. В ал. 5 се създават изречение второ и трето: „В протокола се отбелязват пълното име и адреса на гражданина, от който изхожда, естеството на искането, дата и подпись. Заявителят може да предостави информация за наличие на персонален профил, регистриран в информационната система за сигурно електронно връчване като модул на Единния портал за достъп до електронни административни услуги по смисъла на Закона за електронно управление, електронен адрес съгласно Закона за електронното управление, мобилен или стационарен телефонен номер или факс - ако разполага с такива.“

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Създава се нов § 18:

§ 18. В чл. 34 ал. 1 се изменя така:

„(1) Административният орган осигурява на страните възможност да преглеждат документите по преписката, както и да си правят бележки и извадки или - според техническите възможности - копия за тяхна сметка, по всяко време на производството, включително и след приключването му с издаване на индивидуален административен акт.“

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Комисията предлага да се създаде нов § 13:

§ 13. В чл. 34, ал. 1 накрая се добавя “по всяко време на производството, включително и след приключването му с издаване на индивидуален административен акт съгласно Закона за Националния архивен фонд.“

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Създава се нов § 19:

§ 19. В чл. 36 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4 думите „или при друг орган“ се заличават.
2. Създават се ал. 5, 6 и 7:

„(5) Органът, водещ производството по своя инициатива или по искане на страна, изиска от съответните административни органи, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции и организацията, предоставящи обществени услуги в рамките на своята компетентност да издадат и изпратят удостоверения, да изпратят документи, други доказателства или информация, от значение за производството.

(6) Лицата, организацията и органите по ал. 1 са длъжни в рамките на своята компетентност да издадат и изпратят поисканите от тях удостоверения, да изпратят поисканите документи, други доказателства или информация незабавно, но не по-късно от 7 дни от поискването, при условията и реда за обмен на електронни документи по реда на чл. 18а, ал. 8.

(7) Ако в специален закон не е предвидено друго, при временна обективна невъзможност или при липса на техническа възможност за обмен на електронни документи или изпращане на други доказателства по реда на чл. 18а, ал. 8, обменът по ал. 2 се чрез лицензиран пощенски оператор или по друг обичаен или подходящ начин.“

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Комисията предлага да се създаде нов § 14:

§ 14. В чл. 36 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4 думите „или при друг орган“ се заличават.
2. Създават се ал. 6, 7 и 8:

„(6) Органът, водещ производството по своя инициатива или по искане на страна, изиска от съответните административни органи, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции и организацията, предоставящи обществени услуги в рамките на своята компетентност да издадат и изпратят удостоверения, да изпратят документи, други доказателства или информация, от значение за производството.

(7) Лицата, организацията и органите по ал. 1 са длъжни в рамките на своята компетентност да издадат и изпратят поисканите от тях удостоверения, да изпратят поисканите документи, други доказателства или информация незабавно, но не по-късно от 7 дни от

поискването, при условията и реда за обмен на електронни документи по реда на чл. 18а.

(8) Ако в специален закон не е предвидено друго, при временна обективна невъзможност или при липса на техническа възможност за обмен на електронни документи или изпращане на други доказателства по реда на чл. 18а, обменът по ал. 2 се извършва чрез лицензиран пощенски оператор или по друг обичаен или подходящ начин.“

§18. Чл.38 се изменя и допълва така:

1. В края на заглавието се добавят думите „и на другите участници в производството“.
2. В текста след „страниците“ се добавят думите „и другите участници“.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 18, който става § 15:

§ 15. В чл. 38 се правят следните допълнения:

1. В заглавието накрая се добавя „и на другите участници в производството“.
2. След думата „Страниците“ се добавя „и другите участници“.

§19. Чл. 42 се изменя така:

„Снабдяване с документи от държавни органи

Чл. 42. (1) По искане на органа, водещ производството или по искане на страна, органът, водещ производството, изисква от съответните държавни, съдебни и общински органи, нотариуси, съдебни изпълнители, а също и от други овластени със закон за това органи или организации в рамките на своята компетентност да изпратят удостоверения или документи, от значение за производството. Всеки държавен, съдебен и общински орган, нотариуси, съдебни изпълнители, а също и всеки друг овластен със закон за това орган или организация е длъжен да изпрати поисканите от него удостоверения или необходимите документи незабавно, но не по-късно от 5 дни от поискването.

(2) Исканията и документите по ал. 1 се обменят и предоставят след въвеждането ѝ чрез електронна система за обмен на документи и доказателства, които се намират в държавни, съдебни или общински органи, нотариуси, съдебни изпълнители и в другите овластени със закон органи или организации.“

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф 19 се изменя така:

§ 19. Член 42 се отменя.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 19 и предлага да бъде отхвърлен.

§20. Чл.47, ал.1 се изменя, като след „призовката“ се добавят думите „или съобщението, направено на електронен адрес, устно по телефон, чрез SMS или по факс.“.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф 20 се изменя така:

„§ 20. В чл.47, ал.1 след думата „призовката“ се добавя „или съобщението съгласно чл. 18а.“

Предложението е оттеглено.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

В § 20 думите „устно по телефон, чрез SMS“ се заличават.

Предложението е оттеглено.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 20 и предлага да бъде отхвърлен.

§21. Чл.57 се изменя и допълва така:

1. Ал.5 се изменя така:

„(5) Извън случаите по ал.4 или когато е необходимо да се даде възможност на други граждани или организации да се защитят, актът се издава до един месец от започване на производството“.

2. Ал.9 се отменя.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Предлагаме §21 от законопроекта да се измени, както следва:

§21. Алинея 5 на чл. 57 се изменя така: „(5) Извън случаите по ал.4 или когато е необходимо да се даде възможност на други граждани или организации да се защитят, актът се издава до един месец от започване на производството“.

Комисията подкрепя предложението:

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 21, който става § 16:

§ 16. В чл. 57 ал. 5 се изменя така:

„(5) Извън случаите по ал. 4 или когато е необходимо да се даде възможност на други граждани или организации да се защитят, актът се издава до един месец от започване на производството.“

§22. В чл.58 се правят следните изменения и допълнения:

1. Добавя се нова ал.2:

„(2) В случаите, предвидени в специални закони, непроизнасянето в срок се смята за мълчаливо съгласие да се издаде акт със съдържанието, поискано от заявителя. С индивидуалния административен акт, изразен чрез мълчаливо съгласие, не може да се създават задължения за лица различни от заявителя“.

2. Досегашната ал.2 става ал.3.

3. Досегашната ал.3 става ал.4.

4. Досегашната ал.4 се отменя.

5. Създава се нова ал.5 със следното съдържание:5. Създава се нова ал.5 със следното съдържание:

„(5) В случаите, предвидени в специални закони, непроизнасянето в срок се смята за мълчаливо съгласие да се издаде акт със съдържанието, поискано от заявителя. С индивидуалния административен акт, изразен чрез мълчаливо съгласие, не може да се създават задължения за лица различни от заявителя. В едноседмичен срок от настъпване на мълчаливото съгласие заявителят подава декларация, с която регистрира съдържанието на мълчаливото съгласие пред деловодството на компетентния административен орган като декларира, че не му е съобщен изричен акт в тридневен срок от изтичането на срока за произнасяне на административния орган. Съдържанието на индивидуалния административен акт, изразен чрез мълчаливо съгласие, се установява съгласно текста на искането за издаване на административен акт и входящ номер, удостоверяващ постъпването на искането в компетентния административен орган и писмената декларация от заявителя, с която регистрира съдържанието на мълчаливото съгласие пред деловодството на компетентния административен орган и заявява, че не му е съобщен изричен акт в тридневен срок от изтичането на срока за произнасяне на административния орган. Деловодителят на административния орган няма право да откаже приемането на декларацията, че на заявителя не му е съобщен изричен акт в тридневен срок от изтичането на срока за произнасяне на административния орган, и е длъжен да регистрира съдържанието на индивидуалния административен акт, изразен чрез мълчаливо съгласие.“

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Предлагаме следните две алтернативни възможности при формулирането на §22 от законопроекта. Първата възможност е следната:

1. Параграф 22 се изменя така:

§22. В чл.58 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал.2:

„(2) В случаите, предвидени в специални закони, непроизнасянето в срок се смята за мълчаливо съгласие да се издаде акт със съдържанието, поискано от заявителя. С индивидуалния административен акт, изразен чрез мълчаливо съгласие, не може да се създават задължения за лица различни от заявителя“.

2. Досегашната ал.2 и 3 стават съответно ал.3 и 4.

3. Досегашната ал.4 се отменя.

4. Създава се ал.5:

„(5) В едноседмичен срок от настъпване на мълчаливото съгласие заявителят подава декларация, с която регистрира съдържанието на мълчаливото съгласие пред деловодството на компетентния административен орган като декларира, че не му е съобщен изричен акт в тридневен срок от изтичането на срока за произнасяне на административния орган. Съдържанието на индивидуалния административен акт, изразен чрез мълчаливо съгласие, се установява съгласно текста на искането за издаване на административен акт и входящ номер, удостоверяващ постъпването на искането в компетентния административен орган и писмената декларация от заявителя, с която регистрира съдържанието на мълчаливото съгласие пред деловодството на компетентния административен орган и заявява, че не му е съобщен изричен акт в тридневен срок от изтичането на срока за произнасяне на административния орган. Деловодителят на административния орган няма право да откаже приемането на декларацията, че на заявителя не му е съобщен изричен акт в тридневен срок от изтичането на срока за произнасяне на административния орган, и е длъжен да регистрира съдържанието на индивидуалния административен акт, изразен чрез мълчаливо съгласие.“

5. Създава се ал. 6:

„(6) В случай, че административният орган е дал указания за отстраняване на нередовности в искането на заявителя, срокът за произнасяне започва да тече от датата на отстраняване на нередовностите.“.

2. Предлагаме като втора алтернативна възможност §22 да се измени така:

§22. В чл.58 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал.2:

„(2) В случаите, предвидени в специални закони, непроизнасянето в срок се смята за мълчаливо съгласие да се издаде акт със съдържанието, поискано от заявителя. С индивидуалния административен акт, изразен чрез мълчаливо съгласие, не може да се създават задължения за лица различни от заявителя“.

2. Досегашната ал.2 и 3 стават съответно ал. 3 и 4.

3. Досегашната ал.4 се отменя.

4. Създава се ал.5:

„(5) Съдържанието на индивидуалния административен акт, изразен чрез мълчаливо съгласие, се установява от органа по изпълнението, когато този орган е съдебен изпълнител. Когато индивидуалния административен акт, изразен чрез мълчаливо съгласие, не подлежи на изпълнение от съдебен изпълнител, заявителят е длъжен в едноседмичен срок от настъпването на мълчаливото съгласие да поиска съдържанието на индивидуалния административен акт, изразен чрез мълчаливо съгласие да се установи от съдебен изпълнител от района на административния орган, производството пред който е завършило с мълчаливото съгласие. Наличието на индивидуалния административен акт, изразен чрез мълчаливо съгласие, се установява съгласно текста на искането за издаване на административен акт и входящ номер, удостоверяващ постъпването на искането в компетентния административен орган и писмена декларация от заявителя, че не му е съобщен изричен акт в тридневен срок от изтичането на срока за произнасяне на административния орган. В тридневен срок от установяване на съдържанието на индивидуалния административен акт, изразен чрез мълчаливо съгласие по реда на тази алинея, съдебният изпълнител уведомява за това компетентния административен орган, производството пред който е завършило с мълчаливото съгласие.“.

5. Създава се ал. 6:

„(6) В случай, че административният орган е дал указания за отстраняване на нередовности в искането на заявителя, срокът за произнасяне започва да тече от датата на отстраняване на нередовностите.“.

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

В § 22 , в чл. 58, ал. 5 изречения първо и второ се заличават, а в изречения четвърто и пето след думите „изричен акт“ се добавят думите „или указания за отстраняване на нередовности в заявлението за издаване на административен акт“.

Предложението е оттеглено.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

В § 22 в новото съдържание на чл. 58 създаваната нова ал. 5 става ал. 3, като съдържанието ѝ се изменя така:

„(3) Съдържанието на индивидуалния административен акт, изразен чрез мълчаливо съгласие, се установява съгласно текста на искането за издаване на административен акт и входящ номер или друг документ, удостоверяващ постъпване на искането в компетентния административен орган.“

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 22, който става § 17:

§ 17. В чл. 58 ал. 4 се изменя така:

„(4) В предвидените в закон случаи непроизнасянето в срок се смята за мълчаливо съгласие да се издаде акт със съдържанието, поискано от заявителя. С индивидуалния административен акт, изразен чрез мълчаливо съгласие, не може да се създават задължения и да се засягат права и законни интереси за граждани и организации, различни от заявителя. В случай, че административният орган е дал указания за отстраняване на нередовности в искането на заявителя, срокът за произнасяне започва да тече от датата на отстраняване на нередовностите. Съдържанието на мълчаливо съгласие се установява като идентично със съдържанието на подаденото искане и това съдържание се посочва в декларация до органа. Редът и условията за удостоверяване и оспорване на мълчаливото съгласие се уреждат в специални закони.“

§23. В чл. 60 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал.2:

„(2) Разпореждането за предварително изпълнение се мотивира.“

2. Досегашните ал.2-7 стават съответно ал. 3-8.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 23, който става §

18.

§24. В Чл.61 се правят следните изменения и допълнения:

1. Заглавието на чл. 61 се изменя на „Съобщаване на акта“.

2. В ал.1 се добавя изречение второ: „Незабавно след издаването на акта административният орган го публикува на интернет страницата си“.

3. Създава се нова ал.2 със следното съдържание:

„(2) Административните актове се съобщават на страните чрез връчване на преписи от тях. Когато страната е посочила електронен адрес или факс, съобщаването се извършва чрез него и се смята за осъществено при удостоверяване с електронен запис за получаването на електронното съобщение в посочената система, независимо дали същото е било прочетено от получателя. Посочената система трябва автоматизирано да генерира и връща потвърждение за получаването на съобщението. Съобщаването е редовно и в случаите когато посоченият електронен адрес или номер на факс са били закрити, ако административният орган не е бил уведомен за промяната“.

4. Досегашната ал.2 става ал.3 и се изменя така:

„(3) Съобщаването може да се извърши чрез устно уведомяване за съдържанието на акта, което може да стане пряко или по телефон. В този случай то се удостоверява с отбелязване, дата и подпись на съответното длъжностно лице“.

5. Досегашната ал.3 става ал.4 и се изменя така:

„(4) Индивидуалният административен акт може да бъде получен на посочен точен адрес, в случай, че е заявено получаване чрез лицензиран пощенски оператор“.

6. Досегашната ал.4 става ал.5 и се изменя така:

„(5) В случай, че съобщаването на акта не може да стане по реда на ал.2-4, то се извършва по другите начини, посочени в чл.23а“.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Предлагаме § 24 от законопроекта да се измени, както следва:

§24. В чл. 61 се правят следните изменения и допълнения:

1. Заглавието на чл. 61 се изменя на „Съобщаване на акта“.

2. Ал.1 се изменя така: „Административният акт, съответно отказът да се издаде акт, се съобщава по реда на чл. 18а в тридневен срок от издаването му на всички заинтересовани лица, включително на тези, които не са участвали в производството.“.

3. Ал.2 се изменя така: „В случай, че съобщаването на акта не може да стане по реда на ал. 1, то се извършива по реда на чл.23а“.

4. Ал. 3 се отменя.

5. Ал. 4 се отменя.

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

В § 24 се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 24, т. 3 се изменя така:

3. Създава се нова ал. 2:

"(2) Административните актове се съобщават чрез връчване на преписи от тях. Когато страната е посочила електронен адрес или факс, съобщаването може да се извърши чрез него. В този случай съобщаването се смята за осъществено при удостоверяване на получаването му от адресата с изрично обратно съобщение или чрез електронен запис за получаването на електронното съобщение в посочената система, която трябва автоматизирано да генерира и връща потвърждение за получаването на съобщението. Съобщаването е редовно и в случаите, когато посоченият електронен адрес или факс са били закрити и административният орган не е уведомен за това."

2. В т. 4 изменението на ал. 3 се заличава.

3. В т. 5, в ал. 4 след думата „получен“ се добавят думите „на мястото, където е заявен, или“.

Предложението е оттеглено.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 24, който става § 19:

§ 19. В чл. 61 се правят следните изменения и допълнения:

1. В заглавието накрая се добавя „на акта“.

2. В ал. 1 след думата „съобщава“ се добавя „по реда на чл. 18а“.

3. Алинеи 2, 3 и 4 се отменят.

§25. В чл.64 след думата „административнопроизводствените“ се добавя думата „волеизявления“, а след думата „действия“ се добавят думите „и бездействията“.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф 25 се изменя така:

§25. В чл. 64 след думата „административнопроизводствените“ се добавя „волеизявления“, а след думата „действия“ се добавя „и бездействия“ и се създава изречение второ: „Административнопроизводствено бездействие има, когато

административният орган не извърши действие, което е част от производството по издаване на акта.“.

Комисията не подкрепя предложението.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

§ 25 се заличава.

Предложението е оттеглено.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 25, който става § 20:

§ 20. В чл. 64 след думата „Административнопроизводствените“ се добавя „волеизявления“, а след думата „действия“ се добавя „и бездействия“.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Създава се нов § 26:

§ 26. Член 68 се изменя така:

„Чл. 68 Доколкото в специален закон не е установено друго, заинтересованите лица и техните организации имат право на достъп до цялата информация, съдържаща се в преписката по издаване на общия административен акт, по всяко време на производството, включително и след приключването му с издаване на общия административен акт.“

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Комисията предлага да се създаде нов § 21:

§ 21. В чл. 68 накрая се добавя “по всяко време на производството, включително и след приключването му с издаване на общ административен акт съгласно Закона за Националния архивен фонд.“

§26. Чл.74 се изменя така:

„Субсидиарно прилагане

Чл.74. За неуредените в този раздел въпроси се прилагат (съответно) относимите разпоредби на раздел I (от тази глава)“.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 26 и предлага да бъде отхвърлен.

§27. В ал.2 на чл.84 се добавя изречение второ, както следва:

„За заинтересованите лица, на които за образуването на производството не е съобщено, срокът по предходното изречение е двумесечен от изтичането на срока за произнасяне“.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Предлагаме §27 от законопроекта да се измени, както следва:

§27. В ал.2 на чл.84 отпадат думите „или мълчаливото съгласие“.

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 27, който става § 22:

§ 22. В чл. 84, ал. 2 думите „или мълчаливото съгласие“ се заличават и се създава изречение второ: „Когато на заинтересованите лица не е съобщено за образуването на производството, срокът за оспорване е двумесечен от изтичането на срока за произнасяне.“

§28. В чл.90 се правят следните изменения:

1. Ал.1 се изменя така:

„(1) Индивидуалните административни актове не се изпълняват, преди да са истекли сроковете за тяхното оспорване, а при подадена жалба или протест - до решаването на спора от съответния орган“.

2. Т.2 на ал.2 се изменя така:

„2. със закон, с разпореждане по чл.60 или с определение по чл.167 е допуснато предварително изпълнение на акта“.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 28 и предлага да бъде отхвърлен.

§29. В ал.1 на чл. 97 се добавя второ изречение:

„Когато органът отхвърли жалбата или протеста, мотивите за това решение се считат за част от мотивите на административния акт“.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 29, който става § 23:

§ 23. В чл. 97, ал. 1 се създава изречение второ: „Когато органът отхвърли жалбата или протеста, мотивите за това решение се смятат за част от мотивите на административния акт.“

§30. В чл.114 се създава ал.8:

„(8) Съобщаването на решението на административния орган на подателя на предложението или сигнала става по реда на чл.61“.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 30, който става § 24.

§31. Чл.116 се изменя така:

„Чл.116. Производството по предложение и сигнал приключва или с решение за отказ да се уважат същите, или с изпълнение на съответното положително решение.“

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 31, който става § 25:

§ 25. В чл. 116 думите „изпълнението на решението“ се заменят с „решение за отказ те да бъдат уважени или с изпълнение на постановено положително решение по тях.“

§32. Създава се нов чл.128а със следното съдържание:

„Искове за обявяване на нищожност на решения и определения, постановени от административните съдилища и Върховния административен съд

Чл. 128а. (1) Исковете за обявяване на нищожност на решения и определения, които преграждат по-нататъшното развитие на производството, постановени от административните съдилища, могат да се предявяват безсрочно.

(2) Исковете се подават пред съда, чийто съдебен акт се оспорва.

(3) Решението по иска подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд.“

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф 32 се изменя така:

„§32. Създава се нов чл.128а със следното съдържание:

„Искове за обявяване на нищожност на решения и определения, постановени от административните съдилища и Върховния административен съд

Чл. 128а. (1) Исковете за обявяване на нищожност на решения и определения, които преграждат по-нататъшното развитие на производството, постановени от административните съдилища или от Върховния административен съд, могат да се предявяват безсрочно.

(2) Исковете се подават пред съда, чийто съдебен акт се оспорва.

(3) Решението по иска подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд. Делото се разглежда от тричленен състав на Върховния административен съд, когато решението е

постановено от административен съд, и от петчленен състав, когато решението е постановено от тричленен състав на Върховния административен съд.“

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Предложение на нар. пр. Анна Александрова и Христиан Митев по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС:

В чл. 128а ал. 2 и 3 се изменя така:

„(2) Исковете се подават пред съответния административен съд.

(3) Решението на административния съд подлежи на касационно обжалване.“

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 32, който става § 26:

§ 26. Създава се чл.128а:

„Искове за обявяване на нищожност на решения и определения, постановени от административните съдилища и Върховния административен съд

Чл. 128а. (1) Исковете за обявяване на нищожност на решения и определения, които преграждат по-нататъшното развитие на производството, постановени от административните съдилища или от Върховния административен съд, могат да се подават безсрочно.

(2) Исковете се подават пред съответния административен съд.

(3) Решението на административния съд подлежи на касационно обжалване.“

§33. В чл.132, ал.2 се правят следните изменения и допълнения:

1. Т.1 се изменя така:

„1. оспорванията срещу подзаконовите нормативни актове на Министерския съвет, министър-председателя, заместник министър-председателите и министрите.

2. В т. 2 на ал.2 се добавя изречение второ със следното съдържание:

„Когато тези органи са делегирали правомощията си на длъжностни лица или органи, издадените от тях по делегация административни актове се оспорват пред съответния административен съд;“.

3. В т.3 на ал.2 след думите „Висшия съдебен съвет“ се поставя запетайка и се добавят думите „освен ако в закона е предвидено друго.“

4. Т.4 на ал.2 се отменя.

5. Т.5 на ал.2 се изменя така:

След думата „решения” се добавят думите „на административните съдилища и на Върховния административен съд”.

6. Т.6 на ал.2 се изменя така:

След думата „разпореждания” се добавят думите „на административните съдилища и на Върховния административен съд”.

7. Т.7 на ал.2 се изменя така:

„7. искания за отмяна на влезли в сила съдебни актове по административни дела на административните съдилища и на Върховния административен съд”.

8. Т.8 на ал.2 се отменя.

9. Създава се нова ал.3 със следното съдържание:

„(3) В специален закон само в изключителни случаи пред Върховния административен съд може да се допусне обжалване и на други актове, когато особено важни обстоятелства налагат това”.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

В § 33, т. 1 думите „министър-председателя, заместник министър-председателите“ се заличават.

Предложението е оттеглено.

Предложение от нар. пр. Христоан Митев и Емил Димитров:

В § 33, т. 1 се заличава.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 33 и предлага да бъде отхвърлен.

Предложение на нар. пр. Христоан Митев и Данаил Кирилов по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС:

В чл. 132, ал. 2 т. 2 накрая се добавя „издадени при упражняване на конституционните си правомощия по ръководство и осъществяване на държавното управление; в случаите предвидени в закон, както и когато тези органи са делегирали правомощията си на съответните длъжностни лица, издадените от тях административни актове се оспорват пред съответния административен съд.”

Комисията подкрепя предложението.

Комисията предлага да се създаде нов § 27:

§ 27. В чл. 132, ал. 2 т. 2 накрая се добавя „издадени при упражняване на конституционните си правомощия по ръководство и

осъществяване на държавното управление; в случаите предвидени в закон, както и когато тези органи са делегирали правомощията си на съответните длъжностни лица, издадените от тях административни актове се оспорват пред съответния административен съд;”.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

Създава се § 33а:

„§ 33а. В чл. 133 ал. 1 се изменя така:

„(1) Делата по оспорване на индивидуални административни актове се разглеждат от административния съд по постоянния адрес или седалището на жалбоподателя, а когато те са в чужбина - от Административния съд-София град. В случаите, когато жалбоподателите са повече от един и са с различен постоянен адрес или седалище, делата се разглеждат от административния съд по седалището на органа, издал оспорения административен акт.”

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Предложение на нар. пр. Крум Зарков по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС:

В чл. 133 ал. 1 и 2 се изменят така:

„(1) Делата по оспорване на индивидуални административни актове се разглеждат от административния съд по постоянен адрес или седалището на посочения в акта адресат, съответно адресати. Когато посоченият в акта адресат има постоянен адрес или седалище в чужбина, споровете се разглеждат от Административния съд-град София.

(2) Когато посочените в акта адресати са повече от един и са с различен постоянен адрес или седалище, делата по ал. 1 се разглеждат от административния съд, в района на териториалната структура на администрацията на органа, издал акта. Когато администрацията на органа, издал оспорения акт, няма териториална структура, делата по ал. 2 се разглеждат от административния съд, в района, на който е седалището на органа.“

Комисията подкрепя предложението.

Предложение на нар. пр. Христиан Митев по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС:

В чл. 133 ал. 6 след думите „по степен“ се добавя „съседен“.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията предлага да се създаде нов § 28:

§ 28. В чл. 133 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 1 и 2 се изменят така:

„(1) Делата по оспорване на индивидуални административни актове се разглеждат от административния съд по постоянен адрес или седалището на посочения в акта адресат, съответно адресати. Когато посоченият в акта адресат има постоянен адрес или седалище в чужбина, споровете се разглеждат от Административния съд-град София.

(2) Когато посочените в акта адресати са повече от един и са с различен постоянен адрес или седалище, но в рамките на един юрисдикционен район, делата по ал. 1 се разглеждат от административния съд, в района на териториалната структура на администрацията на органа, издал акта. Във всички останали случаи делата се разглеждат от административния съд, в района на който е седалището на органа.“

2. В ал. 6 след думите „по степен“ се добавя „съседен“.

§34. В чл.136 се отменя ал. 4.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

§ 34 се заличава.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 34 и предлага да бъде отхвърлен.

§35. Чл.137 се изменя така:

„Съобщения

Чл.137. (1) Съобщенията за организация, която е била страна в производството по издаване на административния акт, се изпращат на посочения от нея електронен адрес в производството по издаване на административния акт. Ако жалбоподател е организация, която не е участвала в производството по издаване на административния акт, тя е длъжна с жалбата си да посочи актуален електронен адрес за призоваване.

(2) Съобщенията за страна, представявана от адвокат, се извършват на електронния адрес на адвоката. Всеки адвокат е длъжен да извести чрез електронно съобщение Висшия адвокатски съвет за електронния адрес по реда на Закона за електронния документ и електронния подпис и Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при

електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/EO, на който може да бъде призоваван. Съдилищата правят справки за електронния адрес на адвокатите в нарочно създадена за целта Интернет страница на Висшия адвокатски съвет, достъпна само за служебно ползване от съдилищата. Когато адвокат не е изпълнил задължението си да извести Висшия съдебен съвет за електронния си адрес, същият се счита за уведомен за всички процесуални актове и действия по делото.

(3) Страните в производството, извън тези по ал.1 и ал.2, се уведомяват за жалбата по реда на чл.18а.

(4) На страна в производството, на която съобщението не може да бъде връчено по описаните начини, включително и поради това, че е с неизвестен адрес или не е намерена на посочения от нея адрес, в тридневен срок от установяване на тези обстоятелства съобщението се изпраща за публикация и в едноседмичен срок от получаването му се обявява в "Държавен вестник", а също така и се публикува на Интернет страницата на съответния съд, за срок до приключване на производството в съответния съд. В този случай, съобщението се счита за връчено в тридневен срок от датата на извършване на последното от двете посочени действия и това се удостоверява с отбелязване по делото от съответното длъжностно лице.

(5) Когато страни в производството, се представляват от общ пълномощник или представител, съобщаването се извършва чрез него.

(6) Ако се налага да се извършат еднакви съобщения за повече от 10 страни в производството, които нямат общ пълномощник или представител, председателят на състава може да разпореди за следващите процесуални действия съобщаване чрез "Държавен вестник", а също така съобщаването се публикува на Интернет страницата на съответния съд, за срок до приключване на производството в съответния съд. В този случай, съобщението се счита за връчено в тридневен срок от датата на извършване на последното от двете посочени действия и това се удостоверява с отбелязване по делото от съответното длъжностно лице. Разпореждането се съобщава на страните по реда на този кодекс.

(7) На страните, на които е връчено съобщение или призовка по делото, не се изпращат последващи съобщения и призовки, освен ако делото е било отсрочено в закрито заседание или по-нататъшният му ход е бил преграден.

(8) Всяко съобщение или призовка, всяко искане или жалба, всеки подаден документ, всеки акт на съда и всяко друго право действие по делото се публикуват в 3-дневен срок от постановяване на съответния съдебен акт или извършване на съответното действие на Интернет

страницата на съответния съд по номера на съответното дело. , до което достъп имат страните по делото и техните процесуални представители.“

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф 35 се изменя така:

„§35. Чл.137 се изменя така:

„Съобщения

Чл.137. (1) Съобщенията за организация, която е била страна в производството по издаване на административния акт, се изпращат на посочения от нея електронен адрес в производството по издаване на административния акт. Ако жалбоподател е организация, която не е участвала в производството по издаване на административния акт, тя е длъжна с жалбата си да посочи актуален електронен адрес за призоваване по реда на Закона за съдебната власт. Когато организация е привлечена за участие или е встъпила в съдебното производство, тя е длъжна да посочи електронен адрес по реда на чл.18а.

(2) Съобщенията за страна, представявана от адвокат, се извършват чрез електронен адрес, отговарящ на изискванията по чл.360е, ал.1, т.7 от Закона за съдебната власт, посочен от адвоката пред Висшия съдебен съвет чрез Единния портал за електронно правосъдие по чл. 360в от Закона за съдебната власт и чрез който може да бъде призоваван. Съдилищата правят справки за електронния адрес на адвокатите в нарочно създадена за целта Интернет страница, която е част от Единния портал за електронно правосъдие по чл. 360в от Закона за съдебната власт, достъпна само за служебно ползване от съдилищата. Съобщенията и призовките се считат връчени по реда на Закона за съдебната власт. Когато адвокат не е изпълнил задължението си да уведоми съда или да извести Висшия съдебен съвет за електронния си адрес, същият се счита за уведомен за всички процесуални актове и действия по делото.

(3) Страните в производството, извън случаите по ал.1 и ал.2, се уведомяват за жалбата по реда на чл.18а.

(4) На страна в производството, на която съобщението не може да бъде връчено по описаните начини, включително и поради това, че е с неизвестен адрес или не е намерена на посочения от нея адрес, независимо от залепването на съобщение и независимо от пускането на съобщение в пощенската кутия, съобщението се изпраща за публикация до Държавен вестник и в едноседмичен срок от получаването му се обявява в неофициалния раздел на "Държавен вестник", с което съобщението се счита за връчено.

(5) Когато страни в производството, се представляват от общ пълномощник или представител, съобщаването се извършива чрез него.

(6) Ако се налага да се извършат еднакви съобщения за повече от 10 страни в производството, които нямат общ пълномощник или представител и нямат предвидените в този кодекс електронни адреси, съдията-докладчик може да разпореди за следващите процесуални действия съобщаване чрез "Държавен вестник", като съобщаването се публикува или на Интернет страницата на съда за срок до приключване на производството пред съда. В този случай, съобщението се счита за връчено в тридневен срок от датата на извършване на последното от двете посочени действия и това се удостоверява с отбелязване по делото от съответното дължностно лице. Разпореждането се съобщава на страните по реда на този кодекс.

(7) На страните, на които е връчено съобщение или призовка по делото, не се изпращат последващи съобщения и призовки, освен ако делото е било отсрочено в закрито заседание или по-нататъшният му ход е бил преграден."

Комисията подкрепя/не подкрепя предложението.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

В § 35 се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 137, ал. 1 думите „посочения от нея електронен адрес“ се заменят с „електронен адрес ако е посочила такъв“, а думата „дължна“ се заменя с „може“.

2. В чл. 137, ал. 2 се изменя по следния начин:

„(2) На страната могат да бъдат връчвани призовки и съобщения и на посочен от нея електронен адрес, а ако е била представлявана в производството от адвокат - и на електронен адрес, посочен от него. Те се смятат за връчени с постъпването си в посочената информационна система и се удостоверяват с копие от електронния запис за това. При необходимост съдилищата могат да разпореждат връчване на съобщения и на електронен адрес на адвокат, когато такъв не е посочен изрично в производството, и след като направят справка във водени от Висшия адвокатски съвет нарочен регистър или нарочна интернет страница достъпна за служебно ползване от съдилищата.“

2.1. Ако предложението по т. 11.2. не се приеме предлагаме в чл. 137, ал. 2 последното изречение да се заличи.

3. В чл. 137, ал. 3 се изменя по следния начин:

„Когато страната не е била призована по реда на ал. 1 или ал. 2 същата се призовава по постоянен или настоящ адрес.“

4. В чл. 137, ал. б думите „може да разпореди“ се заменят с „разпорежда“.

Комисията подкрепя/не подкрепя предложението.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 35 – отпада.

Комисията подкрепя/не подкрепя предложението.

Комисията предлага § 35 да бъде обсъден и гласуван в продължението на доклада за второ гласуване.

§36. Чл.138 се изменя така:

„**Призовки, връчване на съдебни актове и книжа по делото**

Чл. 138. (1) Призовките се връчват по реда на чл. 137.

(2) Доколкото не е предвидено друго в този кодекс, съдебните актове или книжата по делото се съобщават на страните чрез изпращане на преписи по начините, предвидени в чл. 137, които дават възможност за връчване на акта или съответния документ.

(3) Когато съдебен акт или книжа по делото не могат да бъдат връчени по реда на предходните алинеи, на страната се изпраща съобщение за наличието на съдебния акт или книжа по делото - публикувани на Интернет страницата на съда и/или налични в съда“.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф 36 се изменя така:

„**§36. Чл.138 се изменя така:**

„**Призовки, връчване на съдебни актове и книжа по делото**

Чл. 138. (1) Призовките се връчват по реда на чл. 137.

(2) Доколкото не е предвидено друго в този кодекс, съдебните актове или книжата по делото се съобщават на страните чрез изпращане на преписи по начините, предвидени в чл. 137, които дават възможност за връчване на акта или съответния документ.

(3) Когато съдебен акт или книжа по делото не могат да бъдат връчени по реда на предходните алинеи, на страната се изпраща съобщение за наличието на съдебния акт или книжа по делото в канцеларията и/или в Интернет страницата на съда, ако са публикувани.“

Комисията подкрепя/не подкрепя предложението.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 36 – отпада.

Комисията подкрепя/не подкрепя предложението.

Комисията предлага § 36 да бъде обсъден и гласуван в продължението на доклада за второ гласуване.

§37. Създава се нов чл.141а, както следва:

„**Отлагане на делото**

Чл.141а. При отлагане на делото следващото заседание се насрочва в срок до три месеца.“

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф 37 се отменя.

Комисията подкрепя предложението.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

§ 37 се заличава.

Комисията подкрепя предложението.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 37 – отпада.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 37 и предлага да бъде отхвърлен.

§38. В края на ал.2 на чл.149 се добавя изречение второ, както следва:
„За заинтересованите лица, на които образуването на производството не е съобщено, срокът по предходното изречение е двумесечен от изтичането на срока за произнасяне“.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф 38 се отменя.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 38 и предлага да бъде отхвърлен.

§39. Ал.2 на чл.150 се изменя така:

„(2) В жалбата или протеста оспорващият е длъжен да посочи всички доказателства, които иска да бъдат събрани, и конкретните обстоятелства, които ще доказва с тях, включително при искане за възлагане на експертиза да посочи задачата към експертизата, а също и да представи всички писмени доказателства, с които разполага.“

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

§ 39 се заличава.

Комисията подкрепя предложението.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 39 – отпада.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 39 и предлага да бъде отхвърлен.

§40. Чл.156, ал.1 се изменя така:

„(1) При всяко положение на делото със съгласието на останалите ответници и на заинтересованите страни, за които оспореният акт е благоприятен, административният орган може да оттегли изцяло или частично оспорения акт или да издаде акта, чието издаване е отказал”.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 40 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 40, който става § 29:

§ 29. В чл. 156, ал. 1 след думата „ответници“ се добавя „и на заинтересованите страни, за които оспореният акт е благоприятен“.

§41. В чл.157, ал. 1 се добавя трето изречение: „Когато двумесечният срок изтича през периода на съдебната ваканция от 15 юли до 1 септември, делото се насрочва за периода от 10 септември до 10 октомври, освен когато настоящият кодекс или специален закон предвижда по-кратки срокове.“

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 41 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Предложение на нар. пр. Хамид Хамид по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС:

§ 41. В чл. 157, ал. 1 в изречение второ след думите „Съдията-докладчик“ се добавя „съответно председателят на отделение във Върховния административен съд“ и се създава изречение трето: „Този срок не тече за периода на съдебната ваканция, освен когато в този кодекс или специален закон са предвидени по-кратки срокове.“

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 41, който става § 30:

§ 30. В чл. 157, ал. 1 в изречение второ след думите „Съдията-докладчик“ се добавя „съответно председателят на отделение във Върховния административен съд“ и се създава изречение трето: „Този срок не тече за периода на съдебната ваканция, освен когато в този кодекс или специален закон са предвидени по-кратки срокове.“

§42. В чл. 158 се правят следните промени:

1. В ал. първа се създава изречение трето: „Съобщения с указания за отстраняване на нередовности, които не са разпоредени от съдия-докладчик или от съдебния състав, който разглежда делото, не произвеждат правно действие.“

2. В края на ал.2 на чл.158, след думите „7 дни“ се добавя следният текст: „и се публикува на интернет страницата на водещия производството орган. В този случай, съобщението се счита за връчено на датата на извършване на последното от двете посочени действия“.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Предлагаме §42 от законопроекта да се измени, както следва:

§42. Алинея първа на чл. 158 се изменя така:

(1) Когато жалбата или протестът не отговарят на изискванията на чл. 150, ал. 1 и чл. 151, съдията-докладчик ги оставя без движение, като изпраща на оспорващия съобщение да отстрани нередовностите в 7-дневен срок.

Комисията подкрепя предложението.

Предложение на нар. пр. Христиан Митев по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС:

В предложението на нар. пр. Данаил Кирилов относно чл. 158 – в ал. 1 след думите „съдията-докладчик“ се добавя „съответно председателят на отделение във Върховния административен съд“

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 42, който става § 31:

§ 31. В чл. 158 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Когато жалбата или протестът не отговарят на изискванията на чл. 150, ал. 1 и чл. 151, съдията-докладчик, съответно председателят на отделение във Върховния административен съд, ги оставя без движение, като изпраща на оспорващия съобщение да отстрани нередовностите в 7-дневен срок.“

2. В ал. 3 изречение първо накрая се добавя „съответно председателят на отделение във Върховния административен съд“.

§43. В чл.160 се отменя ал. 2.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф 43 се отменя.

Комисията подкрепя предложението.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

§ 43 се заличава.

Комисията подкрепя предложението.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 43 – отпада.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 43 и предлага да бъде отхвърлен.

§44. Ал.2 на чл.163 се изменя така:

„(2) В 14-дневен срок от получаването на преписа всяка от страните може да представи писмен отговор и е длъжна да посочи всички доказателства, които иска да бъдат събрани, и конкретните обстоятелства, които ще доказва с тях, включително при искане за възлагане на експертиза да посочи задачата към експертизата, и да представи всички писмени доказателства, с които разполага.“

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф 44 се изменя така:

§44. В чл.163 се правят следните изменения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) В 14-дневен срок от получаването на преписа всяка от страните може да представи писмен отговор и е длъжна да представи всички писмени доказателства, с които разполага, да посочи всички доказателства, които иска да бъдат събрани, и конкретните обстоятелства, които ще доказва с тях, включително при искане за възлагане на експертиза да посочи задачата към експертизата.“

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Съдът указва на страните за кои обстоятелства от значение за делото не сочат доказателства. Когато за изясняването на правния спор е необходимо да бъдат събрани и други доказателства освен тези, които се съдържат в преписката, съдът указва на съответната страна необходимостта от тяхното събиране. Определението с указанията по тази алинея и с указанията по чл. 171, ал. 4 се съобщава на страните в срок не по-късно от 7 дни преди първото заседание по делото.“

Предложението е оттеглено.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

§ 44 се заличава.

Комисията подкрепя предложението.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 44 – отпада.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 44 и предлага да бъде отхвърлен.

§45. Чл.164 се изменя така:

1. Досегашният текст става ал.1 и в края му се добавят думите „с изключение на случаите по ал.2“.

2. Създава се нова ал.2 със следното съдържание:

„(2) Административният съд разглежда делото по оспорване на подзаконов нормативен акт и на акт на Българската народна банка в състав от трима съдии“.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

В § 45, в ал. 2 думите „на подзаконов нормативен акт и“ се заличават.

Предложението е оттеглено.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 45 и предлага да бъде отхвърлен.

– §46. В чл.168 се създават нови ал. 4, 5, 6, 7 и 8:

„(4) Съществени нарушения на административнопроизводствените правила при всички случаи са:

1. Когато административният орган не е установил по реда и със средствата, предвидени в този кодекс фактите и обстоятелствата от значение за случая;

2. Когато вследствие на нарушаване на задължението за уведомяване страната е била лишена от възможността да участва в производството по издаване на индивидуален административен акт.

3. Когато административният орган е издал административния акт след предвиден преклuzивен срок.

(5) При проверка на законосъобразността на акта съдът проверява основанията за оспорване по реда на изброяването им в чл.146.

(6) Когато съдът установи нищожност на акта на някое от основанията в чл.146, той прогласява нищожността на акта без да проверява дали са налице следващите основания на чл.146.

(7) Когато съдът установи наличието на съществено процесуално нарушение, той отменя акта и връща делото на административния орган без да проверява следващите основания по чл.146.

(8) В случаите, когато актът е издаден при оперативна самостоятелност и горестоящ административен орган не се е произнесъл по целесъобразността му, съдът отменя акта, ако установи, че нарушението на административнопроизводствените правила е могло да доведе до друго решение в рамките на оперативната самостоятелност на административния орган.“

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

В §46 се правят следните изменения:

1. В ал. 4 т. 3 се изменя така:

„3. Когато административният орган е издал административния акт след предвиден в закон преклuzивен срок.“

2. Алинея 8 се отменя.

Предложението е отгеглено.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 46 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Предложение на нар. пр. Данаил Кирилов по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2-от ПОДНС:

§ 46. В чл. 168 се създават ал. 4 и 5:

„(4) Съществено нарушение на административнопроизводствените правила при всички случаи е когато вследствие на нарушаване на задължението за уведомяване гражданин или организация са били лишени от възможността да участват като страна в производството по издаване на индивидуален административен акт.

(5) Когато съдът установи наличието на съществено нарушение на административнопроизводствените правила по ал. 4, той отменя акта и изпраща преписката на съответния компетентен административен орган без да проверява основанията по чл. 146, т. 4 и 5.“

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 46, който става § 32:

§ 32. В чл. 168 се създават ал. 4 и 5:

„(4) Съществено нарушение на административнопроизводствените правила при всички случаи е когато вследствие на нарушаване на задължението за уведомяване гражданин или организация са били лишени от възможността да участват като страна в производството по издаване на индивидуален административен акт.

(5) Когато съдът установи наличието на съществено нарушение на административнопроизводствените правила по ал. 4, той отменя акта

и изпраща преписката на съответния компетентен административен орган, без да проверява основанията по чл. 146, т. 4 и 5.“

§47. Чл.170 се изменя и допълва така:

1. Създава се нова ал.3:

„(3) Съдът е длъжен да напъти страните за разпределението на доказателствената тежест“.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 47, който става § 33:

§ 33. В чл. 170 се създава ал. 3:

„(3) Съдът е длъжен да укаже на страните разпределението на доказателствената тежест“.

§48. В чл.171 се създава нова ал.6 със следното съдържание:

„(6) Събирането на доказателства се изчерпва в производството пред първата инстанция, включително и когато административният акт по силата на закон се оспорва пред несъдебна инстанция, чието решение се обжалва само пред касационна съдебна инстанция по реда на този кодекс.”

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф 48 се изменя така:

§48. В чл.171 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Съдът е длъжен да даде указания на страните за отстраняване на формални грешки и неясноти в изявленията им и да им укаже как се разпределя доказателствената тежест за подлежащите на доказване факти. Определението с указанията по тази алинея се съобщава на страните в срок не по-късно от 7 дни преди първото заседание по делото.“

2. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Съдът предоставя възможност на страните да изложат становището си във връзка с дадените указания и да предприемат съответните процесуални действия. По исканията за доказателства съдът се произнася в закрито заседание. Разрешиването им може да стане и в първото заседание по делото, ако съдът намери, че е необходимо да изслуша и устните обяснения на страните по посочените от тях доказателства.“

3. Създава се ал. 6:

„(6) Събирането на доказателства се изчерпва в производството пред първата инстанция.“

Предложението е оттеглено.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 48 – отпада.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 48 и предлага да бъде отхвърлен.

§49. Ал.3 и ал.4 на чл.172 се отменят.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

§ 49 се заличава.

Предложението е оттеглено.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 49 – отпада.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 49 и предлага да бъде отхвърлен.

§50. В чл.176 се правят следните изменения:

1.В ал.1 се добавя второ изречение със следното съдържание:

„За съда едномесечният срок започва да тече от датата на обявяване на съдебното решение, а за страните - от датата на връчване на съобщението по чл.138“.

2.Ал.2 се изменя по следния начин:

„(2) Съдът съобщава на насрещната страна за исканото допълване с указания за представяне на отговор в едноседмичен срок. Искането се разглежда с призоваване на страните в открито заседание, когато съдът прецени това за необходимо с оглед обстоятелствата по спора. Съдът постановява допълнително решение, което подлежи на оспорване по реда на първоначалното решение.“

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

В § 50, т. 2 се заличава.

Предложението е оттеглено.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

В § 50 се правят следните изменения:

1. в т. 1 създаваното изречение второ се изменя така: „За страните едномесечният срок започва да тече от датата на връчване на съобщението по чл. 138.“

2. т. 2 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията не подкрепя текста на вносителя по т. 1 и го подкрепя по т. 2, като предлага следната редакция на § 50, който става § 34:

§ 34. В чл. 176 ал. 2 се изменя така:

„(2) Съдът съобщава на настъпната страна за исканото допълване с указания за представяне на отговор в 7-дневен срок. Искането се разглежда с призоваване на страните в открито заседание, когато съдът прецени това за необходимо с оглед обстоятелствата по спора. Съдът постановява допълнително решение, което подлежи на оспорване по реда на първоначалното решение.“

§51. В чл.181 се създава нова ал.4:

„(4) Определението за спиране на действието или на изпълнението на общия административен акт се обнародва в „Държавен вестник“. Определението, с което се отменя определението за спиране на действието или на изпълнението на общия административен акт се оповестява по същия ред“.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 51, който става § 35:

§ 35. В чл. 181 се създава ал. 4:

„(4) Влязлото в сила определение за спиране на действието или на изпълнението на общия административен акт се обнародва в „Държавен вестник“.

Предложение на нар. пр. Данаил Кирилов по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС:

Създава се нов § ...:

§ ... Създава се чл. 182а:

„Състав на съда

Чл. 182а. Съдът разглежда делото в състав от трима съдии.“

Комисията подкрепя предложението.

Комисията предлага да се създаде нов § 36:

§ 36. Създава се чл. 182а:

„Състав на съда

Чл. 182а. Съдът разглежда делото в състав от трима съдии.“

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Създава се нов § 52:

§ 52. В чл. 184 думите „с изключение на чл. 155“ се заличават.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията предлага да се създаде нов § 37:

§ 37. В чл. 184 думите „с изключение на чл. 155“ се заличават.

§52. Чл.191 се изменя така:

„Подсъдност и състав на съда

Чл. 191. Оспорванията на подзаконови нормативни актове се разглеждат от съответния административен съд в състав от трима съдии, освен когато в този кодекс или в закон се предвижда оспорване пред Върховния административен съд. Върховният административен съд разглежда делото в състав от трима съдии”.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

§ 52 се заличава.

Предложението е оттеглено.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 52 – отпада.

Предложението е оттеглено.

Предложение на нар. пр. Данаил Кирилов по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС:

§ 52. Член 191 се изменя така:

„Подсъдност и състав на съда

Чл. 191. Нормативните административни актове се оспорват пред съответния съд, който разглежда делото в състав от трима съдии.“

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 52, който става § 38:

§ 38. Член 191 се изменя така:

„Подсъдност и състав на съда

Чл. 191. Подзаконовите нормативни актове се оспорват пред съответния съд, който разглежда делото в състав от трима съдии.“

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Създава се нов § 53:

§ 53. Създава се чл. 192а:

„Проценка за съответствие

Чл. 192а. Компетентността на органа за издаване на подзаконовия нормативен акт се преценява към момента на издаването му. Съответствието на подзаконовия нормативен акт с материалния закон се преценява към момента на постановяване на съдебното решение.“

Комисията подкрепя предложението.

Комисията предлага да се създаде нов § 39:

§ 39. Създава се чл. 192а:

„Проценка за съответствие

Чл. 192а. Компетентността на органа за издаване на подзаконовия нормативен акт се преценява към момента на издаването му. Съответствието на подзаконовия нормативен акт с материалния закон се преценява към момента на постановяване на съдебното решение.“

§53. Чл.194 се изменя по следния начин:

„Обнародване на съдебното решение

Чл.194. Влязлото в сила съдебното решение, с което се обявява нищожност или се отменя подзаконовият нормативен акт се обнародва по начина, по който е бил обнародван актът, и влиза в сила от деня на обнародването му.”

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Парagraf 53 се отменя.

Комисията подкрепя предложението.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 53 – отпада.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 53 и предлага да бъде отхвърлен.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Създава се нов § 54:

§ 54. В чл. 196 след думите „с изключение на“ се добавя „чл. 142, ал. 1.“.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията предлага да се създаде нов § 40:

§ 40. В чл. 196 след думите „с изключение на“ се добавя „чл. 142, ал. 1.“.

§54. Чл.202 се изменя така:

„Чл.202. По реда на този раздел се обжалват:

1. отказ да се допусне възобновяване по чл.103, ал.3;
2. актът за спиране на производството за издаване на административен акт;
3. отказ да се възобнови спрямо административно производство.“

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 54, който става § 41:

§ 41. Член 202 се изменя така:

„Обжалване на отказа за възобновяване и постановлението за спиране на административното производство

Чл. 202. По реда на този раздел се обжалват:

1. отказът да се допусне възобновяване по чл. 103, ал. 3;
2. актът за спиране на производството за издаване на административен акт;
3. отказът да се възобнови спрямо административно производство.“

§55. Създава се нов чл.204а със следното съдържание:

„Държавна такса

Чл.204а. Държавната такса за гражданите за предявяване на иск по реда на тази глава се определя по реда, по който се определя таксата по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди”.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

В § 55, чл. 204а се изменя и придобива следната редакция:

„Чл. 204а. За делата по реда на тази глава се внася проста държавна такса в размер, определен с тарифата, приета от Министерския съвет.”

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 55, който става § 42:

§ 42. Създава се чл. 204а:

„Държавна такса

Чл. 204а. За делата по реда на тази глава се внася проста държавна такса в размер, определен с тарифата, приета от Министерския съвет.“

§56. В чл.211 се правят следните изменения и допълнения:

1. Ал.1 се изменя така: „Жалбата се подава до касационния съд чрез съда, който е постановил решението, в 14-дневен срок от деня на съобщаване на решението по реда на чл.138.”

2. В ал.2 думите „Върховния административен съд” се заменят с думите „касационния съд”.

Предложение от нар. пр. Христиан Митев и Емил Димитров:

§ 56 се заличава.

Комисията подкрепя предложението.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 56 – отпада.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 56 и предлага да бъде отхвърлен.

§57. В чл.212 се правят следните изменения и допълнения:

1. Ал.1, т.4 се изменя така:

,,4. посочване на касационните основания по чл.209 и обосновка за всеки един от конкретните пороци на решението, съставляващи съответното касационно основание”.

2. Ал.2 се изменя така:

„(2) Касационната жалба, с изключение на случаите по Закона за административните нарушения и наказания, се приподписва от адвокат или юрисконсулт, освен когато жалбоподателят или неговият представител има юридическа правоспособност. Към искането се прилага пълномощно за приподписването, а в случая когато жалбоподателят или неговият представител има юридическа правоспособност се прилага удостоверение за юридическа правоспособност.“

3. Създава се нова ал. 3 със следното съдържание:

„(3) Оспорващият е длъжен да представи всички писмени доказателства, с които разполага, и да посочи всички доказателства, които иска да бъдат събрани, ако такива са допустими в съответното касационно производство.”.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

В §57 т. 3 се изменя така:

„ т. 3 Създава се ал. 3:

(3) Ако по силата на този кодекс или по силата на специален закон представянето на писмени доказателства е допустимо в касационното производство, то оспорващият е длъжен да представи всички допустими писмени доказателства, с които разполага.“

Комисията не подкрепя предложението.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

В § 57 се правят следните изменения:

1. т. 1 – отпада.

2. т. 2 и 3 стават съответно т. 1 и 2.

Комисията подкрепя предложението по т. 1 и не го подкрепя по т. 2.

Предложение на нар. пр. Крум Зарков по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС:

§ 57. В чл. 212 ал. 2 се изменя така:

„(2) Касационната жалба, с изключение на дела по Закона за административните нарушения и наказания, дела за пенсионно, здравно и социално осигуряване, дела, по които жалбоподателят е освободен от държавна такса или е лице, лишено от свобода с влязла в сила присъда, се

приподписва от адвокат или юрисконсулт, освен когато жалбоподателят или неговият представител има юридическа правоспособност. Към искането се прилага пълномощно за приподписването, а когато жалбоподателят или неговият представител има юридическа правоспособност - удостоверение за юридическа правоспособност.“

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 57, който става § 43:

§ 43. В чл. 212 ал. 2 се изменя така:

„(2) Касационната жалба, с изключение на дела по Закона за административните нарушения и наказания, дела за пенсионно, здравно и социално осигуряване, дела, по които жалбоподателят е освободен от държавна такса или е лице, лищено от свобода с влязла в сила присъда, се приподписва от адвокат или юрисконсулт, освен когато жалбоподателят или неговият представител има юридическа правоспособност. Към искането се прилага пълномощно за приподписването, а когато жалбоподателят или неговият представител има юридическа правоспособност - удостоверение за юридическа правоспособност.“

§58. В чл.213, т.3 след думата „дължи“ се добавят думите „или молба по чл.227а, ал.2“.

Комисията предлага § 58 да бъде обсъден и гласуван в продължението на доклада за второ гласуване.

§59. Създава се нов чл. 213а със следното съдържание:

„Отговор на касационната жалба

Чл.213а. (1) След като приеме жалбата или протеста, първоинстанционният съд изпраща препис от нея заедно с приложенията на другата страна, която в 14-дневен срок от получаването им може да подаде отговор. За отговора се прилагат съответно изискванията за касационната жалба.

(2) След подаването на отговора или след изтичането на срока по ал. 1 делото се изпраща на съда по касационното производство.

Предложение на нар. пр. Данаил Кирилов по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС:

В чл. 213а, ал.1 изречение второ се заличава.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 59, който става § 44:

§ 44. Създава се чл. 213а:

„Отговор на касационната жалба

Чл. 213а. (1) След като приеме жалбата или протеста, първоинстанционният съд изпраща препис от нея заедно с приложенията на другата страна, която в 14-дневен срок от получаването им може да подаде отговор.

(2) След подаването на отговора или след изтичането на срока по ал. 1 делото се изпраща на Върховния административен съд.”

§60. Създава се чл.213б със следното съдържание:

„Оставяне на жалбата и протеста без движение

Чл.213б. (1) Ако касационната жалба или протестът не отговарят на изискванията на чл. 212 и чл. 213, председателят на съда по касационното производство или неговите заместници, респективно председателя на отделението с разпореждане ги оставя без движение и изпраща съобщение на оспорващия да отстрани нередовностите в 7-дневен срок от получаването му. Когато нередовностите се откроят в течение на производството, съдията-докладчик процедира по същия начин.

(2) Ако нередовностите не бъдат отстранени в срока по алинея 1 председателят на съда по касационното производство или неговите заместници, респективно председателят на отделението с разпореждане оставя жалбата или протестът без разглеждане и прекратява производството по делото. Когато нередовностите се откроят в течение на производството съдът процедира по същия начин като постановява определение.

(3) Лицата по алинея втора връщат касационната жалба на първоинстанционния съд и когато е подадена след изтичането на срока за обжалване.

(4) Актът по предходните алинеи може да се обжалва с частна жалба. Определението на съда по жалбата е окончателно.”

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 60 – отпада.

Предложението е оттеглено.

Предложение на нар. пр. Данаил Кирилов по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС:

В чл. 213б в ал. 1 и 2 думите „съда по касационното производство“ се заменят с „Върховния административен съд“.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 60, който става § 45:

§ 45. Създава се чл. 213б:

„Оставяне на жалбата и протеста без движение

Чл. 213б. (1) Ако касационната жалба или протестът не отговарят на изискванията на чл. 212 и чл. 213, председателят на Върховния административен съд или неговите заместници, съответно председателят на отделението, с разпореждане ги оставя без движение и изпраща съобщение на оспорващия да отстрани нередовностите в 7-дневен срок от получаването му. Когато нередовностите се откроят в течение на производството, съдията-докладчик процедира по същия начин.

(2) Ако нередовностите не бъдат отстранени в срока по ал. 1, председателят на Върховния административен съд или неговите заместници, съответно председателят на отделението, с разпореждане оставя жалбата или протестът без разглеждане и прекратява производството по делото. Когато нередовностите се откроят в течение на производството, съдът процедира по същия начин, като постановява определение.

(3) Лицата по ал. 2 връщат касационната жалба на първоинстанционния съд и когато е подадена след изтичането на срока за обжалване.

(4) Актът по ал. 2 и 3 може да се обжалва с частна жалба. Определението на съда по жалбата е окончателно.”

§61. В чл.214 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се алинея 2 със следното съдържание: „(2) Оттеглянето или отказът изцяло или от части от оспорването не могат да бъдат оттегляни.“

2. Досегашната ал.2 на чл.214 става ал.3.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 61 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя и предлага следната редакция на § 61, който става § 46:

§ 46. В чл. 214 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) Отказът изцяло или отчасти от оспорването не може да бъде оттеглян.“

2. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

§62. Чл. 215 се изменя и допълва така:

1. Заглавието на чл. 215 се изменя на „**Оставяне на жалбата и протеста без разглеждане и прекратяване на касационното производство**“

2. Досегашният текст на чл.215 става ал.1.

3. Т.1 на чл.215, ал.1 се допълва, като в края на настоящия текст се поставя запетайка и се добавя фразата „освен в случаите по чл.210, ал.2“.

4. В чл.215, ал.1 се създава се нова т.б със следното съдържание: „т.6. са подадени срещу касационно решение.“

5. Създава се нова ал.2 на чл.215 със следното съдържание:

„(2) При наличието на основанията по алинея първа съдът с определение оставя касационната жалба или протеста без разглеждане и прекратява касационното производство. Определението може да се обжалва с частна жалба.“

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 62 – отпада.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията не подкрепя текста на вносителя за § 62 и предлага да бъде отхвърлен.

§63. Чл. 216 се отменя.

Предложение от нар. пр. Данаил Кирилов:

Параграф 63 се отменя.

Комисията не подкрепя предложението.

Предложение от нар. пр. Крум Зарков и група народни представители:

§ 63 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 63, който става § 47.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ:**

ДАНАИЛ КИРИЛОВ